

สมุดปกขาว

กลยุทธ์เพื่อการป้องกัน อาชญากรรมทางไซเบอร์ สำหรับผู้สูงอายุ ในเทศบาลตำบลนาป่า

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

วิทยาลัยสงฆ์ชลบุรี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓๒/๒๒ ม. ๒ ตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

งบประมาณสนับสนุนงานมูลฐาน
ประจำปีงบประมาณ พุทธศักราช 2569
จากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กลยุทธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ สำหรับผู้สูงอายุ ในเทศบาล
ตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชลบุรี

กรกฎาคม พ.ศ. 2569

งบประมาณสนับสนุนงานมูลฐาน (Fundamental Fund)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

จากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

บทสรุปผู้บริหาร

ตามที่คณะผู้วิจัยได้จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเรื่อง “การสร้างกลยุทธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์สำหรับผู้สูงอายุ ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี” ขึ้นภายใต้การสนับสนุนงบประมาณงานมูลฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยวิทยาลัยสงฆ์ชลบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม และตอบสนองต่อพันธกิจในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งสู่วิสัยทัศน์ “นาป่าเป็นเมืองน่าอยู่ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี” ผลการวิจัยนำไปสู่การพัฒนา 3 กลยุทธ์สำคัญ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางดิจิทัลให้แก่ผู้สูงอายุในพื้นที่ ประกอบด้วย

กลยุทธ์ที่ 1 การเสริมสร้างความตระหนักรู้เท่าทันภัยอาชญากรรมทางไซเบอร์ในผู้สูงอายุ ผ่านโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง ได้แก่ กิจกรรมการจำแนกข้อความหลอกลวงจากสถานการณ์จำลอง และกิจกรรมเกมจับผิดข้อความหลอกลวง เพื่อให้ผู้สูงอายุเท่าทันกลโกงในรูปแบบต่างๆ

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาทักษะการตรวจสอบและไตร่ตรองข้อมูลข่าวสารก่อนการตัดสินใจ ดำเนินงานผ่านกิจกรรมฝึกค้นหาแหล่งที่มาของข่าวจากโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน และการสร้างเกณฑ์ส่วนตัวในการคัดกรองข้อมูลข่าวสาร เพื่อลดการตกเป็นเหยื่อของการแชร์ข่าวปลอมและการถูกหลอกลวง

กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างความสามารถในการพิจารณาผลกระทบก่อนการตัดสินใจ มุ่งเน้นการให้ความรู้ผ่านกิจกรรมวิเคราะห์ผลกระทบทางกฎหมายเมื่อให้ข้อมูลส่วนตัว และกิจกรรมเขียนผังผลกระทบ เพื่อให้ผู้สูงอายุตระหนักถึงความเสี่ยงก่อนการโอนเงินหรือให้ข้อมูลสำคัญแก่บุคคลอื่น

ทั้งนี้ ทุกกลยุทธ์กำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs) ที่เป็นรูปธรรม โดยมุ่งหวังให้ผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลนาป่าที่เข้าร่วมโครงการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีความรู้ ทักษะในการตรวจสอบข่าวสาร และความสามารถในการประเมินผลกระทบทางไซเบอร์ได้อย่างถูกต้องภายหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างสังคมสร้างสรรค์ ปลอดภัย และยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในยุคดิจิทัลอย่างยั่งยืน

คณะผู้วิจัย

12 กรกฎาคม 2569

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร	ก
สารบัญ	ข
บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
บทที่ 2 ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์	5
บทที่ 3 บริบทเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี	19
บทที่ 4 กลยุทธ์การเสริมสร้างความตระหนักรู้เท่าทันภัยอาชญากรรมทางไซเบอร์ในผู้สูงอายุ	27
บทที่ 5 กลยุทธ์การพัฒนาทักษะการตรวจสอบและไตร่ตรองข้อมูลข่าวสารก่อนการตัดสินใจของ ผู้สูงอายุ	30
บทที่ 6 กลยุทธ์การเสริมสร้างความสามารถในการพิจารณาผลกระทบก่อนการตัดสินใจของผู้สูงอายุ	34
บทที่ 7 องค์ความรู้โดยภาพรวม.....	38
บรรณานุกรม	40

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาชญากรรม เป็นการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำใด ๆ ที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด และกำหนดโทษไว้สำหรับผู้กระทำการนั้น ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคล สังคม หรือรัฐ โดยอาจอยู่ในรูปของการทำร้ายร่างกาย การลักทรัพย์ การฉ้อโกง การฆาตกรรม ตลอดจนการกระทำที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี เช่น อาชญากรรมทางไซเบอร์ เป็นต้น¹ โดยทั่วไป นักนิติศาสตร์มักอธิบายองค์ประกอบของอาชญากรรมว่าต้องมี 3 ส่วนหลัก คือ 1) องค์ประกอบทางกฎหมาย การกระทำนั้นต้องมีบัญญัติไว้ในกฎหมายว่าเป็นความผิด 2) องค์ประกอบทางพฤติกรรม ต้องมีการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำที่เป็นความผิดจริง และ 3) องค์ประกอบทางเจตนา ผู้กระทำมีเจตนาหรือประมาทเลินเล่อจนเป็นเหตุให้เกิดการกระทำความผิด² สถานการณ์อาชญากรรมทางไซเบอร์ในประเทศไทย ณ ปัจจุบันมีความรุนแรงและพัฒนาในหลายมิติ กล่าวคือ 1) ปริมาณและความเสียหายระหว่าง 1 มีนาคม 2565 ถึง 30 มิถุนายน 2567 มีจำนวนคดีอาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่แจ้งความผ่านระบบออนไลน์ 575,507 เรื่อง รวมมูลค่าความเสียหาย กว่า 65,715 ล้านบาท หรือเฉลี่ย วันละกว่า 80 ล้านบาท โดยกลุ่มอายุที่ตกเป็นเหยื่อมากที่สุดคือ วัยทำงาน (22–59 ปี) คิดเป็นกว่า ร้อยละ 80 ของผู้เสียหายทั้งหมด หากแยกตามเพศ เหยื่อเป็น ผู้หญิง ร้อยละ 64 และ ผู้ชาย ร้อยละ 36³ แสดงให้เห็นว่าแม้กลุ่มวัยทำงานที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเทคโนโลยีต่าง ๆ ยังตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทางไซเบอร์จำนวนไม่น้อย กลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงตกเป็นกลุ่มเปราะบางที่มีความเสี่ยงสูงในยุคปัจจุบัน

สาเหตุที่ผู้สูงอายุในประเทศไทยมักตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ มาจาก 4 ปัจจัยสำคัญ ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านความรู้และทักษะดิจิทัล ผู้สูงอายุจำนวนมากไม่คุ้นชินกับระบบดิจิทัล แอปพลิเคชัน หรือธุรกรรมออนไลน์ ทำให้ไม่เข้าใจความเสี่ยง อาชญากรรมไซเบอร์ใช้เทคนิคที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ข้อความแจ้งเตือนหรือเงื่อนไขที่ซับซ้อน ทำให้ผู้สูงอายุตัดสินใจผิดพลาดได้ง่าย 2) ปัจจัยด้านจิตวิทยาและพฤติกรรม ผู้สูงอายุบางคนยังยึดติดกับวัฒนธรรมความเชื่อใจ และมักคิดว่า “คนที่โทรมาหรือส่งข้อความมาน่าจะจริงใจ” บางครั้งถูกล่อลวงผ่านการพูดคุยทางโทรศัพท์หรือสื่อสังคม

¹ อีระ กุลสวัสดิ์, “อาชญากรรมไซเบอร์: ศึกษากรณีการหลอกให้ลงทุน”, รายงานการวิจัย, (คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา, 2567).

² วิทวัส สุขชีพ และจรัญ แสนราช, “การตระหนักรู้ถึงภัยคุกคามและอาชญากรรมไซเบอร์ของผู้ใช้งานระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา จังหวัดสุรินทร์”, รายงานการวิจัย, (คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2566)

³ อัญมณี ภักดีมวลง และคมสัน รัตนะสีมากุล, “ปัจจัยที่ทำให้ผู้สูงอายุถูกหลอกลวงผ่านช่องทางการสื่อสารออนไลน์ (เฟซบุ๊ก)”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานวิจัยแห่งชาติ, 2566).

ออนไลน์ การได้รับแจ้งเตือนว่าบัญชีธนาคารจะถูกปิด ถูกดำเนินคดี หรือบุตรหลานประสบอุบัติเหตุ ทำให้รีบโอนเงินโดยไม่ตรวจสอบ 3) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม ปัจจุบันผู้สูงอายุใช้สมาร์ทโฟน อินเทอร์เน็ต และบริการธนาคารออนไลน์มากขึ้น แต่ยังไม่พร้อมต่อการป้องกันตนเอง ผู้สูงอายุหลายคนไม่ได้รับการสนับสนุนหรือคำแนะนำที่เพียงพอจากครอบครัวหรือชุมชน และ 4) ปัจจัยด้านกลยุทธ์ของอาชญากรไซเบอร์ การเจาะกลุ่มเป้าหมายที่เปราะบางอาชญากรมักเลือกผู้สูงอายุ เพราะเชื่อว่ามีเงินเก็บบ้าง และขาดความรู้ด้านดิจิทัล การปลอมเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่ธนาคาร บริษัทขนส่ง หรือแม้แต่บุตรหลาน และการสร้างความเร่งด่วน เช่น หลอกให้รีบตัดสินใจ เป็นต้น⁴

สถานการณ์ของผู้สูงอายุในเขต เทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ตามที่สืบค้นและลงพื้นที่สอบถามจากกองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ในเบื้องต้นมีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามโครงสร้างสังคมผู้สูงอายุของประเทศ โดยเทศบาลตำบลนาป่า ได้ให้ความสำคัญต่อการดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ทั้งการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ การจัดบริการดูแลระยะยาว สำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและการมีส่วนร่วมในชุมชน นอกจากนี้ยังมีการจัดทำฐานข้อมูลผู้สูงอายุเพื่อใช้วางแผนและประเมินผลการดำเนินงาน ทำให้ผู้สูงอายุในพื้นที่ได้รับการดูแลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับจำนวนผู้สูงอายุที่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทางไซเบอร์ในพื้นที่เทศบาลตำบลนาปายังไม่มีการเปิดเผยอย่างเป็นทางการ แต่จากข้อมูลทั่วไปพบว่า ผู้สูงอายุเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงต่อการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทางไซเบอร์ เนื่องจากอาจขาดทักษะด้านดิจิทัลและความระมัดระวังในการใช้งานเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่เทศบาลตำบลนาป่า จึงมีความต้องการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ เพื่อความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของผู้สูงอายุ

จากสถานการณ์ปัญหาที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงนำมาสู่วิธีคิดในฐานะชาวพุทธว่า จะทำอย่างไรให้ผู้สูงอายุในพื้นที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จึงมีการนำหลักกาลามาสูตร มาประยุกต์ใช้ในการ ป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์สำหรับผู้สูงอายุ ให้เกิดความเหมาะสม เพราะหลักกาลามาสูตรเน้นการใช้ ปัญญาและการไตร่ตรองอย่างมีวิจารณญาณ ไม่เชื่อโดยปราศจากการสอบทานข้อมูล ซึ่งตรงกับแนวทางการสร้างความตระหนักรู้และการป้องกันภัยออนไลน์ ช่วยให้ผู้สูงอายุใช้วิจารณญาณพิจารณาข้อมูล ไม่เชื่อโดยไม่สอบทาน และปรึกษาผู้รู้ เป็นแนวทางสำคัญในการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ ทำให้สามารถตัดสินใจอย่างรอบคอบ ลดความเสี่ยงจากการตกเป็นเหยื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

⁴ ธัญพิชชา สามารถ, “การตกเป็นเหยื่อทางไซเบอร์ของผู้สูงอายุ”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2565).

ดังนั้น เทศบาลตำบลนาป่า รวมถึงวิทยาลัยสงฆ์ชลบุรี ในฐานะผู้ซึ่งมี MOU ที่เกี่ยวข้องกับ ผู้สูงอายุร่วมกัน ซึ่งฝ่ายหนึ่งมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบความเป็นผู้ของผู้สูงอายุโดยตรง อีกฝ่าย หนึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา และการค้นคว้าวิจัย จึงมีความจำเป็นที่จะสร้างกลยุทธ์เพื่อ การป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ สำหรับผู้สูงอายุ ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลให้ผู้สูงอายุ สามารถระวังและป้องกันตนเองจากภัยไซเบอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความมั่นใจในการใช้ เทคโนโลยี ลดความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่อ และส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ปลอดภัย ครอบคลุมทั้งด้าน จิตใจ สุขภาพ และความมั่นคงทางสังคม ของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

นิยามศัพท์เฉพาะ

กลยุทธ์ หมายถึง แผนหรือแนวทางที่มีการวางล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อป้องกันหรือ บรรเทาความเสี่ยงจากภัยอันตรายหรือความเสียหาย โดยรวมถึงการกำหนดเป้าหมาย วิธีการ ดำเนินงาน ขั้นตอน และมาตรการที่ชัดเจน เพื่อให้การป้องกันเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถนำไป ปรับใช้ได้ทั้งในระดับบุคคล ชุมชน หรือองค์กร

การป้องกัน หมายถึง มาตรการ วิธีการ หรือกิจกรรมที่จัดทำขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยง ลดความ เสี่ยง หรือป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดทางอาญา ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน หรือ สังคม รวมถึงการสร้างความรู้ ฝึกทักษะการป้องกันตนเอง ใช้เทคโนโลยีและนโยบายต่าง ๆ เพื่อปกป้องชีวิต ทรัพย์สิน และข้อมูลส่วนบุคคลจากการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรม

อาชญากรรม หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นการ กระทำที่รัฐกำหนดว่าผิดกฎหมายและมีโทษทางอาญา อาชญากรรมสามารถสร้างความเสียหายต่อ บุคคล สังคม หรือรัฐ การฆ่า การลักทรัพย์ การฉ้อโกง หรือการละเมิดสิทธิของผู้อื่น เป็นต้น โดย ผู้กระทำจะต้องรับผิดชอบตามกฎหมายอาญาและอาจถูกลงโทษจำคุก ปรับ หรือมาตรการทางกฎหมาย อื่น ๆ

อาชญากรรมทางไซเบอร์ หมายถึง การกระทำความผิดทางอาญาที่ใช้เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต หรือระบบดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด ซึ่งสามารถสร้าง ความเสียหายทั้งต่อบุคคล องค์กร และสังคม มุ่งเน้นประเด็นสำคัญคือ ความรู้ด้านไซเบอร์ พฤติกรรม เสี่ยง ประสบการณ์ถูกหลอก และการเข้าถึงการป้องกัน

ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ตามเกณฑ์ที่ใช้ในประเทศไทย โดยถือเป็น กลุ่มประชากรที่อยู่ในวัยสูงอายุ ซึ่งอาจมีลักษณะทางร่างกายและจิตใจแตกต่างจากวัยทำงาน รวมทั้ง มีความต้องการดูแลด้านสุขภาพ สวัสดิการ และความปลอดภัยเป็นพิเศษ ผู้สูงอายุเป็นกลุ่มเปราะบาง ที่อาจประสบปัญหาความเสี่ยงจากอาชญากรรมทางสังคมและไซเบอร์

เทศบาลตำบลนาป่า หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทเทศบาลตำบล ซึ่งทำหน้าที่บริหารจัดการและพัฒนาชุมชนในเขตตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยมีการกิจหลักในการดูแลความเป็นอยู่ของประชาชน ทั้งด้านสวัสดิการ สาธารณสุข การศึกษา สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย รวมถึงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น ให้ประชาชนในพื้นที่สามารถมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีสุขภาพแข็งแรง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างเหมาะสม

ประโยชน์ที่ได้รับจากกลยุทธ์

ด้านสังคม สร้างกลยุทธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ช่วยส่งเสริมความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงภัยไซเบอร์ รวมถึงสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารและกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมได้อย่างมั่นใจ ลดความเสี่ยงจากความเหงาและการถูกหลอกลวงทางออนไลน์

ด้านอาชญากรรม กลยุทธ์ดังกล่าวช่วยลดจำนวนผู้สูงอายุที่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทางไซเบอร์ เพิ่มความสามารถในการป้องกันตนเองจากการโจรกรรมข้อมูล การหลอกลวง หรือการฟิชชิ่ง และสนับสนุนการสร้างชุมชนออนไลน์ที่ปลอดภัย พร้อมเครือข่ายช่วยเหลือกันภัยระหว่างผู้สูงอายุ

ด้านนโยบาย งานวิจัยนี้สามารถเป็นแนวทางให้หน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำนโยบายและมาตรการป้องกันภัยไซเบอร์สำหรับผู้สูงอายุ ส่งเสริมการบูรณาการระหว่างภาครัฐ ภาคการศึกษา และภาคชุมชน และสนับสนุนการจัดทำคู่มือหรือแนวทางมาตรฐานสำหรับการอบรม และให้ความรู้ด้านไซเบอร์

ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น การสร้างกลยุทธ์ช่วยให้เทศบาลสามารถวางแผนและดำเนินงานด้านความปลอดภัยดิจิทัลสำหรับผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสวัสดิการและการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเทศบาล วิทยาลัยสงฆ์ และชุมชนในการป้องกันภัยไซเบอร์

บทที่ 2

ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์

การอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคม สิ่งหนึ่งที่ต้องมีควบคู่กันไปคือ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ เพื่อความปกติสุขของสมาชิกในสังคม ถ้าสังคมใดปราศจากกฎ ระเบียบและข้อบังคับแล้ว การล่งละเมิด การเอารัดเอาเปรียบ การกดขี่ข่มเหง รวมถึงการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ย่อมเกิดขึ้นได้เสมอ อย่างไรก็ตามการกระทำผิดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับเป็นการกระทำโดยมีเจตนาที่ไม่ดี เป็นการประกอบอาชญากรรม ดังนั้นอาชญากรรมจึงเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งของสังคม ในสังคมยุคแรก ๆ สมาชิกของสังคมต้องต่อสู้กับความยากลำบากเพื่อความอยู่รอด รูปแบบ ของอาชญากรรมจึงมีลักษณะที่ไม่รุนแรง ไม่ซับซ้อน ไม่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถพิเศษของ ผู้กระทำผิดเป็นส่วนประกอบ ต่อมาสภาพสังคมมีความสลับซับซ้อนขึ้น การประกอบอาชญากรรมก็ เริ่มมีความซับซ้อนขึ้น เริ่มใช้ความรู้ความสามารถพิเศษในการประกอบอาชญากรรม เช่น อาชญากรรมคอปกขาว (White-Collar Crime) เป็นต้น ซึ่งมีชื่อเรียกหลากหลาย เช่น อาชญากรรมเศรษฐกิจ (Economic Crime) อาชญากรรมทางธุรกิจ (Business Crime) เป็นต้น เป็นที่ทราบกันดีว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้น เป็นอาชญากรรมที่มีต้นทุนสูงกว่า อาชญากรรมประเภทอื่น ๆ เพราะผู้กระทำความผิดมักจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาดี มีฐานะดีมีชื่อเสียงและ มีหน้าตาในสังคม

Sutherland⁵ ได้อธิบายความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจไว้ว่า อาชญากรรม ทางเศรษฐกิจหมายถึง การกระทำความผิดโดยบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียง ในวงสังคมชั้นสูง และใช้วิถีทางอาชีพในทางธุรกิจประกอบการกระทำความผิดต่อกฎหมายบ้านเมือง

หรืออีกความหมายถึง เป็นการกระทำใด ๆ ก็ตามที่บ่อนทำลายเศรษฐกิจหรือเป็นผลเสียหาย อย่างร้ายแรงต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ไม่ว่าการกระทำนั้นจะผิดกฎหมายหรือไม่ก็ตาม ไม่ว่า การกระทำนั้นจะมีเจตนาหรือไม่มีเจตนาก็ตาม ไม่ว่าการกระทำนั้นจะมีกฎหมายบัญญัติไว้หรือไม่ก็ตาม⁶

ความเป็นมาของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เริ่มในตอนต้นศตวรรษที่ 19 นักอาชญาวิทยา นักสังคมวิทยา นักกฎหมาย เริ่มมีแนวคิดที่จะศึกษาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งก่อนหน้านี้ นักสังคมวิทยา นักอาชญาวิทยา มีแนวความคิดว่า อาชญากรรมเกิดขึ้นโดยบุคคลที่อยู่ในสภาพที่ยากจน โดยมากเกิดขึ้นจากพื้นฐานความแตกต่างทางสภาพความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจและสังคมแนวความคิดเช่นนี้ได้สืบทอดกันมาจนกระทั่งประมาณปี ค.ศ.1927 เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำร้ายแรง ทั่วโลก โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา ซึ่งปรากฏว่ามีอาชญากรรมเกิดขึ้นมากมายในกลุ่มธุรกิจการค้า เช่น การ

⁵ Sutherland, E.H., **White collar Crime**, (New York: Holt, Rinehart and Winston, 1949).

⁶ คณิน บุญสุวรรณ, **อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ**, (กรุงเทพมหานคร: บ้านเมือง, 2528).

ฉ้อโกง มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับเช็ค การปลอมแปลงเอกสารทางการเงิน หรือการ กระทำ ความผิดเกี่ยวกับการค้า เป็นต้น ความผิดประเภทนี้นำมาซึ่งความสูญเสียในทางเศรษฐกิจ ให้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นอย่างมาก เพราะกฎหมายในสมัยนั้นยังไม่ได้มีพระราชบัญญัติเข้า ควบคุม ผู้ประกอบการค้ามากนัก ส่วนในสังคมไทย เหตุการณ์หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เริ่มมีการ เปลี่ยนแปลง โครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นสาเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมา เป็นการค้า ที่แสวงหาผลประโยชน์ เช่น การเพิ่มราคาขายสินค้าให้สูงขึ้น การผูกขาดสินค้าต่าง ๆ การ หลีกเลียง ภาษีอากร ตลอดจนการหาวิธีต่าง ๆ ในการค้า เป็นต้น ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงค่านิยามหรือทัศนคติที่ดีในการค้า มาสู่การก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ในประเทศสหรัฐอเมริกา อาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้เกิดขึ้นมากมาย ในช่วงปี ค.ศ.1929 คือ เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำร้ายแรงทั่วประเทศ ได้มีนักอาชญาวิทยา ศาสตราจารย์ Edwin Sutherland ผู้มีชื่อเสียงในสมัยนั้นได้ทำการศึกษาถึง “อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ” หรือ “White Collar Crime” ว่าเป็นการกระทำความผิดโดยบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงสังคมชั้นสูง และใช้เกียรติยศ ชื่อเสียงนี้เป็นหนทางในการกระทำความผิด การกระทำความผิดก็มีความแตกต่างจากการทำร้ายร่างกาย หรือใช้ความรุนแรง เพราะเป็นการกระทำที่ทุจริตต่อทรัพย์ และเป็นที่ยอมรับว่าการกระทำความผิดนี้เป็นส่วนหนึ่งของอาชีพนักธุรกิจ⁷

ในสังคมใดที่อาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้เติบโตขึ้นอย่างกว้างขวาง ย่อมเป็นเครื่องบ่งชี้ถึง ความแตกต่างของการกระจายอำนาจในสังคม เพราะบุคคลผู้มีอิทธิพลได้ใช้อิทธิพลในการที่จะไม่ต้อง รับโทษตามกฎหมาย ซึ่งแตกต่างจากบุคคลที่ปราศจากอำนาจทางเศรษฐกิจ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้สามารถ เห็นได้ชัดเจนในประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีการกำหนดบทลงโทษที่แตกต่างกันระหว่างการฉ้อโกง ประชาชน กับการปล้นจี้หรือลักทรัพย์ อย่างไรก็ตามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ก็นับว่าเกิดขึ้นได้ โดยง่ายกว่าอาชญากรรมประเภทอื่น ๆ เพราะมีบทลงโทษที่ต่ำกว่า

การก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญ คือ โอกาสในกลุ่ม บุคคล ที่มีอิทธิพลในทางชนชั้นย่อมมีโอกาสที่จะกระทำความผิด ดังนั้นในกลุ่มอิทธิพลชนชั้นจึงเกิดการ รวมตัว กัน และพฤติกรรมเหล่านี้จึงเป็นที่ยอมรับในกลุ่มสังคมนั้น นอกจากนี้ กลุ่มผู้บริหารต่างก็เริ่มมี การ เรียนรู้พฤติกรรมจากบุคคลในวงการเดียวกัน จนเกิดขึ้นเป็นแนวบรรทัดฐานของพฤติกรรมใน สังคม นั้น ๆ และผู้ได้รับความเสียหายหรือตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ จึงมีจำนวน มาก ส่งผลเสียหายต่อสังคมโดยรวมอย่างมหาศาล

สำหรับประเภทของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจสามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภท⁸ คือ

⁷ Robert, K.M., **Criminology**, (New York: Harourt Brace Joyanovich Inc, 1973).

⁸ วีรพงษ์ บุญญธาส และ สุพัตรา แผนวิจิต, **อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ**, (พิมพ์ครั้งที่ 7, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2557).

1) อาชญากรรมที่เกี่ยวกับการแสดงข้อความอันเป็นเท็จในเรื่องของมูลค่าทรัพย์สิน (Misrepresentation of Asset Values) หรือการฉ้อโกง

2) อาชญากรรมที่เกี่ยวกับเจตนาฉ้อฉลในการใช้อำนาจหลอกลวง (Duplicity in Manipulation of Power) หรือการละเมิดข้อตกลง

ลักษณะของการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้น เป็นการกระทำความผิดทางอาญา ซึ่งเป็นการกระทำที่เป็นอันตรายต่อบุคคลและสังคมอย่างชัดเจน โดยผู้กระทำผิดมีแรงจูงใจด้านผลประโยชน์ส่วนใหญ่ และผู้กระทำความผิดมักจะเป็นผู้ที่มีฐานะ มีชื่อเสียง และได้รับความไว้วางใจจากสังคม ความผิดทางเศรษฐกิจจะทำลายความมั่นคงทางการเงินของบุคคล สาธารณชน และวิสาหกิจของเอกชน ความผิดนี้เป็นภัยคุกคามต่อสังคม และยังเกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน อันจะนำไปสู่การสนับสนุนกิจกรรมที่ผิดกฎหมายอีกต่อไป โดยลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ แบ่งออกได้ 7 ประการ ดังนี้

1) เป็นการกระทำความผิดกฎหมายหรือแอบแฝงการกระทำความผิดกฎหมายไว้ในกิจการที่ถูกกฎหมาย ซึ่งได้รับอนุญาตแล้ว เช่น การประกอบการค้าผิดกฎหมายในเรื่องการเงินการคลัง การธนาคาร บริษัท เงินทุกหลักทรัพย์ การประกอบธุรกิจแชร์ และแชร์ลูกโซ่ เป็นต้น

2) อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ มีความซับซ้อนและมีวิธีการปกปิดการกระทำผิด ซ่อนเร้น พยานหลักฐานได้เป็นอย่างดี ซึ่งกว่าที่ผู้เสียหายจะรู้ถึงความเสียหายที่เกิดขึ้น ต้องใช้เวลานานพอสมควร การค้นหาพยานหลักฐานจึงไม่ทันต่อเหตุการณ์

3) พฤติกรรมของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ มีลักษณะที่แอบแฝง ซ่อนเร้น ทำให้พบเห็นความผิดได้ยาก โดยบางครั้งผู้ถูกกระทำจึงไม่รู้สึกรู้ว่า ตนเองกำลังถูกกระทำ หรือตกเป็นเหยื่อ ซึ่งกว่าจะรู้ตัวก็เกิดความเสียหายขึ้นแล้ว

4) มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ไม่ว่าจะเป็น คอมพิวเตอร์ ประกอบกับมีการวางแผนไว้เป็นอย่างดี ทำให้การกระทำความผิดนั้นสามารถดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อการหา ข้อมูลวางแผน และจัดการเรื่องอื่นไว้พร้อม นิ่งทำให้ยากต่อการจับกุม สืบสวนสอบสวน และดำเนินคดี

5) เป็นการกระทำโดยบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีสถานภาพ หรือมีฐานะมีหน้าตาในสังคม โดยเฉพาะผู้มีอิทธิพล หรือมีอำนาจทางการเมือง ผู้ที่มีอำนาจกฎหมายอยู่ในมือ

6) การกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้น จะดำเนินการเป็นกระบวนการ โดยคนหลายกลุ่ม โดยไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ด้วยคนเดียว รวมทั้งคนที่เข้าร่วมมีทั้งรู้ตัวและไม่ รู้ตัว เชื่อมโยงเป็นขบวนการระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และขยายออกไปเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ

7) อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ มีลักษณะเป็นอันตรายต่อสวัสดิภาพของประชาชน เนื่องจาก ความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น มักจะมีมูลค่าความเสียหายมากกว่าอาชญากรรมประเภทอื่น และมีจำนวน ผู้เสียหายจำนวนมาก

สุพจน์ ปรุ่งัญญะพฤษ⁹ ได้อธิบายลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจไว้ว่า

1) อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ มีที่มาแตกต่างไปจากอาชญากรรมทั่วไป ซึ่งสาเหตุของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่จะมีที่มาเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางการเงิน กล่าวคือ ผู้ประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมุ่งหวังที่จะให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการเงินเป็นส่วนใหญ่ ส่วนอาชญากรรมทั่วไปมีสาเหตุหลายประการ ซึ่งการกระทำไม่ได้มุ่งหวังผลในเรื่องผลประโยชน์ทางการเงินเป็นหลัก

2) อาชญากรรมทางเศรษฐกิจเกี่ยวข้องกับสถานะทางเศรษฐกิจ และความเป็นอยู่ในสังคม สภาพสังคมในปัจจุบันมีการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกันในเชิงธุรกิจ ทั้งนี้เพื่อความมีชื่อเสียงในสังคม การมีฐานะมั่นคงมั่งคั่ง สิ่งเหล่านี้จึงเป็นแรงจูงใจให้บุคคลกระทำความผิดทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งความมีชื่อเสียง เกียรติยศ และความมั่งมี จะทำให้การกระทำนั้นเป็นความผิด และโดยที่ไม่คำนึงถึงความเสียหายต่อ บุคคลอื่น

3) อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เป็นการกระทำความผิดที่มีโทษทางอาญา ไม่รุนแรง ก่อให้เกิด ผลเสียหายอย่างมหาศาล การกระทำความผิดทางเศรษฐกิจมักจะไม่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ ในร่างกายโดยตรง จึงมีการกำหนดบทลงโทษที่ไม่รุนแรง และหากกำหนดโทษที่รุนแรงก็อาจจะไม่เป็น ที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นโทษที่เกี่ยวกับความผิดทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่จึงออกมาในรูปของโทษปรับ หรือจำคุก

(4) ลักษณะของกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับคดีอาญาทั่วไปกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจมีลักษณะที่แตกต่างกันหลายประการ

(1) ผู้กระทำความผิดทางเศรษฐกิจต้องรับโทษทางอาญาก็จริง แต่โทษทางอาญาก็เป็นโทษทางเศรษฐกิจ

(2) การกระทำความผิดทางเศรษฐกิจสามารถใช้โทษในทางปกครองได้ เช่น การคุมประพฤติ การสั่งให้เลิกกิจการ การให้หยุดกิจการชั่วคราว หรือแม้แต่การสั่งให้นายจ้างรับคนงานกลับเข้าทำงานตามกฎหมายแรงงาน เป็นต้น

⁹ สุพจน์ ปรุ่งัญญะพฤษ, ปัจจัยที่มีผลต่อการสอบสวนคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในกองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542).

(3) ผู้เสียหายในความผิดทางเศรษฐกิจ สามารถเรียกค่าเสียหายได้มากกว่าตามที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางเศรษฐกิจหลายฉบับ เช่น การละเมิดลิขสิทธิ์สามารถเรียกร้องค่าเสียหายได้ถึง 3 เท่าของความเสียหายที่แท้จริง เป็นต้น

(4) ลักษณะการกระทำความผิด และการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความผิดทางเศรษฐกิจ จะคล้ายกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน กล่าวคือไม่มีความประสงค์หรือมุ่งหมายที่จะให้มีผลสินแก่ผู้กระทำความผิด

5) การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ มิได้บังคับกฎหมายในเรื่องเจตนาและข้อสันนิษฐานว่า จำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์อย่างเคร่งครัด ส่วนใหญ่จะดูผลของการกระทำว่ากระทบต่อสิทธิและเกิดความเสียหายอย่างไรเป็นหลักในการพิจารณา

6) เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถเลือกใช้มาตรการในการบังคับได้หลายวิธี

(1) สามารถเลือกใช้มาตรการในทางอาญา หรือทางการปกครองแก่ผู้กระทำความผิดได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผลของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการพิจารณาณขณะนั้น ซึ่งอาจจะด้วยเหตุผลทางการเมือง นโยบายของรัฐ เป็นต้น

(2) ลดความเชื่อที่มีต่อการใช้โทษทางอาญา โดยการลงโทษที่รุนแรง (ประหารชีวิต) มาใช้วิธีการใหม่ ๆ เช่น การคุมประพฤติบริษัทห้างร้าน เป็นต้น

7) การกระทำความผิดทางเศรษฐกิจ เป็นการกระทำของผู้มีความรู้ความสามารถ และใช้เทคนิค โดยเฉพาะหรือละเอียดอ่อน

8) มีความแตกต่างกันในระหว่างกฎหมายกับธรรมเนียมทางธุรกิจ กล่าวคือ ในทางอาญา โดยทั่วไป มีกฎหมายกำหนดกฎหมายไว้เป็นการเฉพาะและแน่นอน ส่วนอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ นั้น กฎหมายยังไม่มีคำแนะนำ และขึ้นอยู่กับหลักธรรมเนียมทางธุรกิจเป็นสำคัญ

วิวัฒนาการของการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเครือข่ายคอมพิวเตอร์

การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ในความหมายของ “อาชญากรรมคอมพิวเตอร์” หมายถึงการกระทำที่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย โดยใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เช่น การขโมย อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และการกระทำความผิดทางอาญาอื่น ๆ เป็นต้น โดยต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ใน การกระทำความผิด เช่น การฟอกเงิน การหลอกลวง การฉ้อโกง การฟอกเงิน เป็นต้น¹⁰

¹⁰ Shelly, G., & Vermaat, M., *Discovering Computers 2011*, (Complete: Cengage Learning, 2010).

อาชญากรรมคอมพิวเตอร์เป็นความผิดที่กระทำขึ้นต่อปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มของปัจเจกบุคคลด้วยเหตุจงใจทางอาญา ที่มีเจตนาในการที่จะทำให้เหยื่อเสื่อมเสียชื่อเสียง เสียทรัพย์สินเงินทอง หรือทำร้ายร่างกายหรือจิตใจของเหยื่อ ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม โดยใช้เครือข่ายโทรคมนาคมสมัยใหม่ คือ อินเทอร์เน็ต (ห้องแชท อีเมล กระดานประกาศ และกลุ่มข่าว) และโทรศัพท์เคลื่อนที่ (SMS/MMS)¹¹ ปัจจุบันอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ถือเป็น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ หรืออาชญากรรมทางธุรกิจรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากได้ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศจำนวนมาก

วิวัฒนาการของการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดย สาวิตรี สุขศรี¹² ได้อธิบายถึงวิวัฒนาการของการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ไว้ว่า ปัจจุบันอาชญากรรมเศรษฐกิจ อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ และ อาชญากรรมไซเบอร์ ล้วนแล้วแต่เป็นผลพวงด้านลบที่เกิดขึ้น ซึ่งมีการพัฒนาและขยายตัวมาพร้อม ๆ กับวิวัฒนาการและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

1) การกระทำความผิดต่อสิทธิความเป็นส่วนตัว และข้อมูลส่วนบุคคล ในช่วงทศวรรษที่ 60 หรือช่วงระหว่างปี ค.ศ.1960 ถึง 1970 เป็นช่วงเวลาแรก ๆ ที่เริ่มมีการ เห็นถึงอันตรายที่แฝงมากับการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพราะในยุคนั้นประเทศทางตะวันตก เริ่ม นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บข้อมูลกันมากขึ้น รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน ที่จัดเก็บโดย รัฐ นำมาสู่ข้อวิตกกังวลว่าประชาชนอาจถูกติดตาม เฝ้ามอง จากหน่วยงานของรัฐโดยง่าย ซึ่งใน ช่วงแรก ความวิตกกังวลเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ยังคงจำกัดอยู่ในเรื่องของ ความเป็น ส่วนตัวของบุคคล ที่อาจถูกละเมิดความเป็นส่วนตัวจากข้อมูลส่วนบุคคลบางอย่างที่เป็นความลับ

2) ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในฐานะอาชญากรรมเศรษฐกิจ อาชญากรรมคอมพิวเตอร์หรืออาชญากรรมไซเบอร์ที่เกิดขึ้นมีหลายกรณีและผู้กระทำมุ่งหมาย ก่อให้เกิดผลกระทบ ต่อเกียรติยศชื่อเสียง ต่อชีวิตร่างกาย ต่อระบบรักษาความปลอดภัยสาธารณะ หรือต่อสังคมโดยรวม ซึ่งไม่ได้สร้างปัญหาหรือส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยตรง แต่ปัจจุบัน ความผิด ที่มีคอมพิวเตอร์เข้าไปเกี่ยวข้องนี้ ถูกจัดอยู่ในอาชญากรรมเศรษฐกิจ หรือในชื่อ อาชญากรรมคอปกขาว (White Collar Crimes) ที่ผู้กระทำผิดเป็นคนชั้นกลางหรือคนชั้นสูง มีหน้าที่การงานดี มี บุคลิกภาพดี หรือมีความรู้ความสามารถ ความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้น เป็นการ กระทำที่ไม่เพียงแต่สร้างความเสียหายต่อธุรกิจ หรือทรัพย์สินของปัจเจกชน แต่ยังให้ผลเป็นการ ทำลายความน่าเชื่อถือ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

¹¹ Halder, D., & Jaishankar, K., *Cyber Crime and the Victimization of Women: Laws, Rights and Regulations*, (Hershey, Pa : Information Science Reference, 2012).

¹² สาวิตรี สุขศรี, หมายความว่าด้วยอาชญากรรมคอมพิวเตอร์และอาชญากรรมไซเบอร์, (พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2563).

3) การกระทำความผิดที่อาศัยความสามารถ และศักยภาพของเครือข่ายคอมพิวเตอร์ นับจากทศวรรษที่ 90 เป็นต้นมา การกระทำความผิดที่อยู่ในขอบเขตความหมายของคำว่า “อาชญากรรมคอมพิวเตอร์” มิได้จำกัดอยู่แต่เฉพาะการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล หรือการละเมิดข้อมูลหรือทรัพย์สินที่สร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจเท่านั้น โดยผู้กระทำความผิดอาจมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเสียหายต่อชื่อเสียง เกียรติยศ ประโยชน์สาธารณะ แนวคิด สังคม พัฒนาการของเด็ก และเยาวชน กระทั่งต่อชีวิตและร่างกาย ทั้งนี้โดยอาศัยช่องทางจากบริการที่อยู่บนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เครื่องใดเครื่องหนึ่ง ในการกระทำความผิดและความเสียหาย ขยายขอบเขตไปกว้างขวาง สะดวก รวดเร็ว ซ้ำซ้อน และยากต่อการติดตามสืบหาผู้กระทำความผิด นอกจากนี้การเชื่อมโยงของเครือข่าย เป็นพื้นที่ใหม่ หรือที่เรียกว่า Cyberspace และบริการรูปแบบใหม่ที่กำลังกลายเป็นช่องทางของการกระทำความผิด คำว่า อาชญากรรมอินเทอร์เน็ต อาชญากรรมไซเบอร์ หรือ อาชญากรรมออนไลน์ จึงถูกบัญญัติขึ้นเพื่อใช้อธิบายการกระทำความผิดที่มีลักษณะเฉพาะเหล่านี้

อย่างไรก็ตาม นักวิชาการส่วนใหญ่ยังไม่มีความเห็นพ้องต้องกันเกี่ยวกับคำจำกัดความของ อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ เนื่องจากเป็นปรากฏการณ์ทางอาญา/การเบี่ยงเบนที่เป็นนวัตกรรมร่วมสมัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่เป็นอันตรายที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ที่หลากหลายและก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง¹³ มีการใช้คำศัพท์ต่าง ๆ ในการอธิบายความผิดทางอาญา เช่น พฤติกรรมการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี สารสนเทศขั้นสูง อุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น รวมถึง อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ อาชญากรรมทาง ไซเบอร์ เทคโนโลยีอาชญากรรม อาชญากรรมดิจิทัล อาชญากรรมอิเล็กทรอนิกส์ และอาชญากรรม ทางอินเทอร์เน็ต¹⁴ อย่างไรก็ตาม อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ คือ การใช้ คอมพิวเตอร์อย่างผิดกฎหมาย

อาชญากรรมไซเบอร์ (Cyber Crime)

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในแต่ละวันที่ผ่านมาไปก่อให้เกิดอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ในบริบทนี้ อาชญากรรมซึ่งเปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนามากที่สุดถือเป็นอาชญากรรมทางสารสนเทศ แนวคิดของอาชญากรรมไซเบอร์ หมายถึง “การกระทำทางอาญาที่มุ่งมั่นใช้เครือข่ายการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์และระบบสารสนเทศ” เป็นแนวคิดทางสังคมเป็นหลัก กำหนดโดยเจตนาของผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับบรรทัดฐานที่วางไว้ตามกฎหมาย เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ไร้ขีดจำกัด และเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิต การทำกิจกรรม และการทำธุรกรรมในชีวิตประจำวันของบุคคลทั่วไป ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้อย่างเท่าเทียม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาศัยโครงข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นโครงข่าย

¹³ Foster, D. R., “Can the general theory of crime account for computer offenders: Testing low self-control as a predictor of computer crime offending”. **Unpublished master thesis**, (University of Maryland, College Park, 2004).

¹⁴ McQuade, S. C., **Understanding and managing cybercrime**, (Boston, MA: Pearson, 2006).

ขนาดใหญ่ที่มีการเชื่อมต่อกันระหว่างโครงข่ายหลาย ๆ โครงข่ายทั่วโลกตลอดเวลา ทำให้การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นทำได้อย่างรวดเร็ว ไม่มีข้อจำกัดทางด้านสถานที่และเวลา ขอให้เชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ แต่ในอีกมุมก็มีผู้นำไปใช้ในการประกอบอาชญากรรมทางไซเบอร์ โดยใช้เครือข่ายของอินเทอร์เน็ตมาเป็นช่องทางในการก่ออาชญากรรม ซึ่งได้มีวิวัฒนาการพัฒนาขึ้นไปจากอาชญากรรมแบบดั้งเดิม เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการกระทำความผิด ซึ่งมีรูปแบบใหม่ๆ พัฒนาตลอดเวลา ความรวดเร็วในการกระทำความผิด และความเสียหายที่เกิดขึ้นในวงกว้างกับบุคคลจำนวนมาก¹⁵ เนื่องจากการใช้โครงข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้หลอกลวงสามารถเข้าถึงเหยื่อหรือผู้เสียหายที่อยู่ในที่ห่างไกล และไม่จำเป็นต้องรู้จักกันมาก่อน โดยเหยื่อหรือผู้เสียหายอยู่ในพื้นที่ใดก็ได้ ผู้กระทำความผิดหรือผู้หลอกลวงก็สามารถที่จะกระทำความผิดและสร้างความเสียหายให้กับเหยื่อได้ โดยการใช้ช่องทางของเทคโนโลยีการสื่อสารดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการหลบเลี่ยงการตรวจจับ เช่น พื้นที่หลอกลวงอยู่ในเขตประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้การจับกุมของเจ้าหน้าที่เป็นไปด้วยความล่าช้า และทำให้ความเสียหายยังขยายวงกว้างได้อย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

เนื่องจากปัจจุบันการที่ผู้กระทำความผิดหรือผู้หลอกลวงได้นำโครงข่ายอินเทอร์เน็ตและการสื่อสาร มาใช้เป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรม ทำให้มีการเรียกอชญากรรมที่เกิดขึ้นนี้ว่า “อาชญากรรมไซเบอร์” ซึ่งจะมีความหมายกว้างกว่าอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ โดยอาศัยโครงข่ายของอินเทอร์เน็ตมีการเชื่อมโยงถึงกันทั่วโลกในการก่ออาชญากรรมหรือกระทำความผิด ทำให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้หลอกลวงสามารถใช้เทคโนโลยีดังกล่าวก่ออาชญากรรมข้ามชาติ ข้ามประเทศ หรือข้ามพรมแดนได้โดยง่าย รวมทั้งการลงมือกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดหรือผู้หลอกลวงเพียงครั้งเดียวอาจก่อให้เกิดอาชญากรรมไซเบอร์ได้พร้อมกันในหลายๆ ประเทศทั่วโลก (Hinnen, 2004) โดยอาจเป็นการกระทำความผิดที่ถูกก่อขึ้นในเมืองมากกว่าหนึ่งเมือง หรือเป็นการกระทำความผิดที่ถูกก่อขึ้นในเมืองหนึ่งหรือประเทศหนึ่ง แต่ความเสียหายไปเกิดขึ้นในอีกเมืองหนึ่ง หรือหลายเมือง หลายประเทศ เป็นต้น ซึ่งการติดตามจับกุมตัวอาชญากรไซเบอร์ในดินแดนของประเทศอื่นกระทำได้อย่างยาก และเป็นปัญหาระหว่างประเทศในการปราบปรามอาชญากรรมไซเบอร์

นิยามของอาชญากรรมไซเบอร์จากการนิยามของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU) สหภาพยุโรป (EU) และพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562 สรุปได้ว่า อาชญากรรมไซเบอร์ เป็นการกระทำความผิดที่มีวัตถุประสงค์ทางอาญา ก่อให้เกิดอาชญากรรม โดยมี โครงข่ายคอมพิวเตอร์หรือการสื่อสารเข้ามาเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นใช้เป็นเครื่องมือ หรือเป็นเป้าหมายในการก่ออาชญากรรม หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทาง

¹⁵ สาวิตรี สุขศรี, กฎหมายว่าด้วยอาชญากรรมคอมพิวเตอร์และอาชญากรรมไซเบอร์, (พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2563).

อาญา และมี ความมุ่งหมายในการกระทำความผิดที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเพื่อผลประโยชน์ทางการเงิน ในทางส่วนตัว หรือเพื่อคุกคามต่อความมั่นคงของชาติ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน¹⁶

ความหมายของอาชญากรรมไซเบอร์

นัทธมน เพชรกล้า¹⁷ ได้ให้ความหมายของคำว่า อาชญากรรมไซเบอร์ไว้ว่า อาชญากรรมไซเบอร์ เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายหรืออาชญากรรมผ่านทางเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ หรือเครือข่าย ระบบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการก่อเหตุ ซึ่งสรุปได้ว่าอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ นั้นเกิดจากความเจริญก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยีของมนุษย์ โดยการเจริญเติบโตของระบบ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อย่างไม่หยุดยั้งก็ย่อมเป็นช่องทางที่ทำให้อาชญากรได้ศึกษาและคิดวิธีการ ต่างๆ ได้หลากหลายชนิด ซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้คนเป็นวงกว้างทั้งในระดับความมั่นคงภายในและ ภายนอก ประเทศ

ราชบัณฑิตยสภา¹⁸ ได้ให้ความหมายว่า อาชญากรรมไซเบอร์ คือ

1) การกระทำความผิดกฎหมายโดยใช้คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือ เช่น ทำลาย เปลี่ยนแปลง หรือขโมยข้อมูล เป็นต้น

2) การทำให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์หรือระบบเครือข่าย ถูกระงับ ชะลอ ชัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า อาชญากรรมไซเบอร์ เป็นการกระทำความผิดโดยใช้อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือ โดยมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว หรือมีเจตนา เพื่อให้เหยื่อได้รับผลกระทบไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

การก่ออาชญากรรมไซเบอร์ เป็นได้ทั้งความผิดอาญาแบบดั้งเดิม และที่ขยายขอบเขต ออกไป ในวงกว้างคือ การก่ออาชญากรรมไซเบอร์ในปัจจุบัน ยังขยายขอบเขตในการสร้างความเสียหายได้ มากกว่าการก่ออาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในรูปแบบเดิม อาชญากรรมไซเบอร์สามารถแบ่ง วัตถุประสงค์ในการกระทำความผิดและผลกระทบจากการกระทำความผิด ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ในการกระทำความผิด อาชญากรรมไซเบอร์ในปัจจุบันมีวัตถุประสงค์ใน การ กระทำความผิดที่หลากหลายแตกต่างกันออกไป เช่น ด้านการเมือง ด้านความมั่นคงของประเทศ ด้าน เศรษฐกิจ และด้านสังคม เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศ

¹⁶ นันทวี คาคะเน, ปัญหาในการปราบปรามอาชญากรรมไซเบอร์ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ , (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2561).

¹⁷ นัทธมน เพชรกล้า, โครงการพัฒนานักบริหารการเปลี่ยนแปลงรุ่นใหม่ รุ่นที่ 11 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. วันที่ค้นข้อมูล 18 กันยายน 2568, เข้าถึงได้จาก <http://203.113.122.174/ULIB5/igp>

¹⁸ ราชบัณฑิตยสภา, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554, วันที่ค้นข้อมูล 10 กันยายน 2568, เข้าถึงได้จาก <https://dictionary.orst.go.th>

หรือ วัตถุประสงค์ในการกระทำความผิดเพื่อวัตถุประสงค์ส่วนตัว โดยมีเป้าหมายเป็นผลประโยชน์ด้านการเงิน การละเมิดลิขสิทธิ์ หรือความลับส่วนบุคคลที่ไม่ต้องการเปิดเผย เป็นต้น¹⁹

2) ผลกระทบจากการกระทำความผิด เนื่องจากอาชญากรรมไซเบอร์เป็นอาชญากรรมที่ใช้ เครือข่ายของอินเทอร์เน็ตและการสื่อสารในการกระทำความผิด จึงไม่ได้มีผลกระทบเพียงแค่ทางกายภาพ ของระบบคอมพิวเตอร์เท่านั้น แต่มีผลกระทบต่อวัตถุ (Matter) เช่น การทำลายข้อมูล การแก้ไข ข้อมูล การเข้ารหัสข้อมูล เป็นต้น และผลกระทบทางด้านจิตใจ (Mind) ในระดับตัวบุคคล เช่น Romance Scam เพื่อมุ้งห่มทรัพย์เงินทอง การกลั่นแกล้งทางออนไลน์ การหลอกลวงทรัพย์เงินทองของเหยื่อหรือผู้เสียหาย เป็นต้น รวมทั้งการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง เช่น สงครามปฏิบัติการ จิตวิทยาโดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อปลุกกระตือรือร้นทางการเมือง ก่อให้เกิดความเกลียดชัง เกิดความแตกแยกในสังคม เป็นต้น ซึ่งอาชญากรรมไซเบอร์ที่มีผลกระทบต่อจิตใจเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ แต่เป็น อาชญากรรมต่อความคิดหรือจิตใจของเหยื่อผ่านทางโครงข่ายอินเทอร์เน็ตหรือการสื่อสาร²⁰

รูปแบบของอาชญากรรมไซเบอร์

ปัจจุบันอาชญากรรมไซเบอร์นั้นได้เกิดขึ้นหลากหลายรูปแบบ โดยแต่ละรูปแบบล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและสังคมทั้งสิ้น ซึ่ง นัทธมน เพชรกล้า²¹ กล่าวว่า รูปแบบของอาชญากรรมไซเบอร์สามารถแบ่งได้ 8 รูปแบบดังนี้

1) อาชญากรรมที่เป็นการขโมยข้อมูล ซึ่งหมายรวมถึงการขโมยข้อมูลจาก internet service provider หรือผู้ให้บริการหรือผู้ที่มิเว็บไซต์ในอินเทอร์เน็ต รวมไปถึงการขโมยข้อมูลเพื่อที่จะใช้ ประโยชน์ในการลักลอบใช้บริการ เช่น การขโมยข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์โทรศัพท์ เพื่อที่จะสามารถควบคุม การใช้โทรศัพท์ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยเอาข้อมูลนั้นมาเป็นประโยชน์ เป็นการแอบใช้ บริการฟรี เป็นต้น

2) อาชญากรรมนำเอาการสื่อสารผ่านทางคอมพิวเตอร์มาขยายความสามารถในการกระทำ ความผิดของตน เช่น อาชญากรรมธรรมดาทั่วไปที่ทำความผิดเกี่ยวกับการขโมยหรือค้ายาเสพติด ใช้การสื่อสาร ผ่านทางคอมพิวเตอร์ติดต่อกับเครือข่ายอาชญากรรมของตน เป็นต้น เพื่อขยายความสามารถในการประกอบ อาชญากรรม ซึ่งรวมไปถึงการใช้คอมพิวเตอร์ปกปิดกลบเกลื่อนการกระทำของตนไม่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ได้ ด้วยการใช้เทคโนโลยีที่เรียกว่า Encryption หรือการเข้ารหัสการสื่อสารขึ้นมาเฉพาะระหว่างหมู่ อาชญากรด้วยกัน ซึ่งผู้อื่นไม่สามารถเข้าใจได้

¹⁹ พิภพ อุดมอิทธิพงศ์, เปิดประตูสู่การอภิบาลอินเทอร์เน็ต, (พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิเพื่ออินเทอร์เน็ตและวัฒนธรรมพลเมือง, 2558).

²⁰ ปรมศวรร กุมารบุญ, เริ่มต้นกับอาชญากรรมไซเบอร์, สืบค้นเมื่อ 17 กันยายน 2568 แหล่งข้อมูล <https://www.gotoknow.org/posts/623475>

²¹ นัทธมน เพชรกล้า, โครงการพัฒนานักบริหารการเปลี่ยนแปลงรุ่นใหม่ รุ่นที่ 11 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. วันที่ค้นข้อมูล 18 กันยายน 2568, เข้าถึงได้จาก <http://203.113.122.174/ULIB5/igp>

3) การละเมิดลิขสิทธิ์ การปลอมแปลง ไม่ว่าจะเป็นการปลอมแปลงเซ็ค การปลอมแปลงรูป เสียง หรือการปลอมแปลงสื่อทางคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่ามัลติมีเดีย รวมทั้งการปลอมแปลงโปรแกรม คอมพิวเตอร์ คดีที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับอาชญากรรมประเภทนี้ ได้แก่ MPAA V, Reimerdes: Cracking DVD with DeCssh

4) การใช้คอมพิวเตอร์และการสื่อสารผ่านทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีเครือข่ายทั่วโลกเผยแพร่ ภาพลามกอนาจาร รวมถึงข้อมูลที่ไม่สมควรซึ่งการจะเป็นภาพลามกอนาจาร หรือไม่สมควรนั้นอาจจะ มีปัญหาคุณค่าวัฒนธรรมของแต่ละสังคมว่าจะรับได้หรือไม่ รวมทั้งการใช้คอมพิวเตอร์บอกกล่าว ข้อมูลที่ไม่สมควรที่จะเผยแพร่ เช่น วิธีการในการก่ออาชญากรรมหรือสูตรในการผลิตระเบิด เป็นต้น

5) การฟอกเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งใช้อุปกรณ์ทางคอมพิวเตอร์และการสื่อสารเป็นเครื่องมือ ทำให้สามารถกลบเกลื่อนอำพรางตัวตนของผู้กระทำความผิดได้ง่ายขึ้น

6) อันธพาลทางคอมพิวเตอร์หรือพวกก่อการร้าย ซึ่งไม่เพียงแต่เฉพาะผู้มีจิตใจชั่วร้ายเป็น อาชญากรเท่านั้นที่ทำความเสียหายเพื่อรบกวนผู้ใช้บริการ แต่ยังมีพวกชอบทำร้ายทางเทคนิคอยากรู้ อยากเห็นว่า สามารถเข้าไปแทรกแซงระบบข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นได้มากน้อยเพียงใด อันธพาลทางคอมพิวเตอร์เปรียบได้กับเด็กเถรตามท้องถนนที่อันธพาลดังกล่าวจะทำเช่นเดียวกันคือเข้าไปในเครือข่ายคอมพิวเตอร์แล้วทำลายข้อมูล หรือตัดต่อ ดัดแปลงภาพ หรือทำสิ่งไม่สมควรต่าง ๆ เพื่อรบกวนผู้อื่น

7) การค้าขายหรือชวนลงทุนโดยหลอกลวงผ่านทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การให้บริการทาง คอมพิวเตอร์มีอยู่มาก และสามารถทำเงินได้เป็นอย่างดี แต่มีพวกหลอกลวงประกาศโฆษณาโดยไม่ได้ ให้บริการจริง หรือชักชวนให้เข้าร่วมลงทุนแต่ไม่ได้มีกิจการเหล่านั้นจริง ๆ ซึ่งบางครั้งจะเห็นว่า โฆษณาหลายอย่างดีเกินไปกว่าที่จะเป็นของจริง แต่ก็มีผู้ถูกหลอกลหลายรายการเข้าแทรกแซงข้อมูล และนำเอาข้อมูลเหล่านั้นมาเป็นประโยชน์ต่อตนโดยมิชอบ เช่น การที่สามารถผ่านอินเทอร์เน็ตเข้าไป แล้วเข้าไปเจาะล้วงเอาความลับเกี่ยวกับรหัสหมายเลขของบัตรเครดิตเพื่อนำมาเป็นประโยชน์ในการ ก่ออาชญากรรมต่อไป เป็นต้น หรือแม้กระทั่งการล้วงความลับทางการค้าซึ่งสามารถทำได้โดยผ่านทาง อินเทอร์เน็ต ซึ่งอาจเป็นลักษณะของการดักฟังข้อมูลเพื่อที่จะนำมาเป็นประโยชน์กับกิจการของ ตนเอง

8) การโอนเงิน เมื่อสามารถเข้าไปในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของธนาคารได้แล้ว มิฉฉาชีพจะใช้ เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ไปเปลี่ยนแปลงดัดแปลงข้อมูล และโอนเงินทรัพย์สินหรือเงินจากบัญชีหนึ่ง เข้าไปอีกบัญชีหนึ่งได้ โดยที่ไม่ได้มีการเปลี่ยนถ่ายทรัพย์สินกันจริง แต่ผลคือสามารถได้ทรัพย์สินนั้น มาด้วยการผ่านทางคอมพิวเตอร์

ธนาคารแห่งประเทศไทย²² ได้กล่าวถึงรูปแบบของอาชญากรรมไซเบอร์ว่า การ หลอกหลวง จากมิจฉาชีพนั้นมีมาตั้งแต่อดีต เพียงแต่มิจฉาชีพได้มีการพัฒนารูปแบบโดยใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่ที่มี ต้นทุนต่ำ และติดตามยากขึ้น ซึ่งอุปกรณ์ที่ติดตัวคนยุคปัจจุบันคือโทรศัพท์มือถือ จึงทำให้ คนร้ายใช้ ช่องทางนี้เป็นช่องทางหลักในการติดต่อกับเหยื่อผ่านทาง SMS การโทรคุยโดยตรง หรือผ่าน แอปพลิเคชันอย่าง Facebook, Line หรือ Instagram โดยสามารถประมวลรูปแบบการหลอกหลวง หลัก ๆ ได้แก่

- 1) การอ้างตัวเป็นบุคคลสำคัญหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่น่าเชื่อถือ เพื่อให้เหยื่อโอนเงิน หรือ ทำภารกิจต่าง ๆ
- 2) การขอข้อมูลสำคัญของเหยื่อ เช่น username password OTP เลขบัตรประจำตัวประชาชน เป็นต้น
- 3) การหลอกให้กดลิงก์ไปยังเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชัน เพื่อให้กู้เงินหรือหลอกดูดข้อมูลเหยื่อ
- 4) การชักชวนให้เล่นพนันออนไลน์หรือลงทุนโดยใช้ผลประโยชน์ประกอบการสูง ๆ มาจูงใจ
- 5) การใช้สลิปปลอมหลอกหลวงผู้ขาย

ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมประเทศไทย²³ กล่าวว่า รูปแบบอาชญากรรมทางไซเบอร์ที่คนไทย มักจะตกเป็นเหยื่อบ่อยมากที่สุดมีดังนี้

- 1) การหลอกหลวงผ่านอีเมล (Email Scam) SMS หรือ Email ปลอมที่ทุกคนรู้จักกัน มักจะอ้างว่า “ยินดีด้วยคุณถูกรางวัล” หรือ “คุณ ได้รับเงินจาก” และเชิญชวนทำงาน เพียงกดที่ลิงก์ นี้ สิ่งที่มีมิจฉาชีพต้องการคือให้เหยื่อเข้าไปกรอก ข้อมูลในหน้าเว็บไซต์ปลอมที่ถูกสร้างเอาไว้
- 2) การหลอกหลวงขายสินค้า (Sales Scam) การโดนโกงจากการซื้อขายสินค้าออนไลน์ สามารถพบเห็นได้บ่อยในลักษณะการหลอกขาย สินค้าให้โอนเงินแต่ไม่ส่งสินค้า สินค้าไม่ตรงปกส่งอีก อย่างส่งอีกอย่าง และสินค้าไม่ได้มาตรฐานหรือ ได้สินค้าของปลอมที่มีการอ้างว่าลดราคาขายถูกกว่า ท้องตลาดทั่วไป
- 3) การหลอกรักออนไลน์ (Romance Scam) มาหลอกให้รัก มาหลอกให้หลง และจาก ไป มิจฉาชีพเหล่านี้มักจะสร้างโปรไฟล์ที่ดูดีหล่อ สวย มีฐานะ ดูน่าเชื่อถือ เข้ามาพูดคุย ตีสนิทสนม

²² ธนาคารแห่งประเทศไทย, ภัยทางการเงิน กับภัยร้ายที่ต้องช่วยกันหยุดยั้ง, วันที่ค้นข้อมูล 5 กันยายน 2568, เข้าถึงได้จาก <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/bot-magazine/Phrasiam-65-3/the-knowledge-65-3-4.html>

²³ ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมประเทศไทย, อาชญากรรมออนไลน์ ที่คนไทยมักตกเป็นเหยื่อ, วันที่ค้นข้อมูล 9 กันยายน 2568, เข้าถึงได้จาก <https://www.antifakenewscenter.com>

สานสัมพันธ์ เมื่อเหยื่อหลงรัก หลงเชื่อใจจนขาดสติ จะให้โอนเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ให้มิจฉาชีพ และบางรายถูกหลอกใช้ขนส่งยาเสพติดหรือสิ่งผิด กฎหมาย

4) การหลอกรักลงทุน (Hybrid Scam) มิจฉาชีพพวกนี้จะคล้ายกับการ Romance Scam แต่จะใช้ความโลภของเหยื่อมาหลอกลวง ยิ่งโลภมากยิ่งเสียเงินมาก โดยสร้างโปรไฟล์ปลอม เป็นนักลงทุน มีทรัพย์สินจำนวนมาก จากนั้นจึงส่ง ข้อความถึงเหยื่อเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในเชิง ธุรกิจ หลอกให้เกิดความโลภอ้างว่ามีช่องทางการลงทุน ที่ได้รับผลตอบแทนสูง ถ้าเหยื่อไม่ได้เกิด ความสงสัยและเกิดความโลภโดยไม่ศึกษาให้ดีจะถูกหลอกให้ ลงทุนเรื่อย ๆ โดยใช้แอปพลิเคชันหรือ เว็บไซต์ลงทุนปลอมที่มีมิจฉาชีพสร้างขึ้นมา

5) การหลอกลวงด้วยการโทรศัพท์โดยแก๊งคอลเซ็นเตอร์ (Vishing Phishing) รูปแบบนี้ สามารถพบเห็นได้บ่อย และยังคงมีคนหลงเชื่อเป็นประจำ โดยแก๊งคอลเซ็นเตอร์ มิจฉาชีพเหล่านี้จะ พยายามสร้างสถานการณ์ สร้างความกลัวให้เหยื่อตกใจ โดยอ้างว่าเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ หรือหน่วยงาน ต่าง ๆ อ้างว่าเหยื่อมีส่วนร่วมกับการผิดกฎหมาย บัญชีธนาคารถูกใช้ฟอกเงินหรือตรวจ พบสิ่งของผิด กฎหมายจากบริการขนส่ง เมื่อเหยื่อกลัวและตกใจจนขาดสติก็จะให้บอกข้อมูลส่วนตัว หรือให้โอนเงิน เพื่อความสุจริต

6) การหลอกให้ลงทุนแชร์ลูกโซ่ (Ponzi scheme) ขบวนการแชร์ลูกโซ่มีการพัฒนาให้ ทันสมัยและทำให้ดูน่าเชื่อถือมากขึ้น มาทั้งในรูปแบบของ แอปพลิเคชัน หรือเว็บไซต์ มักจะหลอก ชักชวนให้ร่วมลงทุน โดยอ้างถึงผลกำไรตอบแทนที่สูงในช่วง ระยะเวลาสั้น โดยช่วงแรกเหยื่อจะได้รับ เงินจากการลงทุนจริง แต่เมื่อมีเหยื่อหลงกลร่วมลงทุนขยาย เครือข่ายมากขึ้น ท้ายที่สุดเหยื่อก็ไม่ได้ รับผลตอบแทนตามที่ได้อ้างไว้ และหนีหายไปพร้อมกับ ทรัพย์สินที่เหยื่อได้ใช้ลงทุน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า อาชญากรรมไซเบอร์นั้นมีรูปแบบในการหลอกลวงที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการกระทำโดยอาศัยช่องว่างในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของ เหยื่อในการก่ออาชญากรรม ซึ่งรูปแบบของอาชญากรรมไซเบอร์ส่วนใหญ่จะมีการอ้างว่าเป็นบุคคล หรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่น่าเชื่อถือ เพื่อหลอกให้เหยื่อปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองต้องการ หรืออีกรูปแบบ หนึ่งคือ ใช้ผลตอบแทนที่มีมูลค่าสูงมาเป็นสิ่งจูงใจให้เหยื่อปฏิบัติตาม

สาเหตุการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

สาเหตุของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมนั้น ต้องพิจารณาจาก “เหยื่อ” หรือ “เหยื่อ อาชญากรรม” โดยพิจารณาจากประเภทของเหยื่ออาชญากรรม และแยกการตกเป็นเหยื่อ อาชญากรรมได้ดังนี้²⁴

²⁴ สุดสงวน สุธีสร, **เหยื่ออาชญากรรม**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543).

1) พฤติกรรม เหลืออาชญากรรมอาจร้ายๆ เชื้อเชิญ หรือเป็นต้นเหตุของการกระทำผิด ทำให้ พฤติกรรมของเหยื่อมีส่วนในการกระทำผิด หรือวิถีชีวิตของเหยื่อ เป็นสาเหตุของการตกเป็นเหยื่อ เหยื่ออาชญากรรมส่วนมากคือผู้ที่มีบุคลิกภาพอ่อนแอ คนที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เห็นตนเองเป็นคนมีปมด้อย มักยอมจำนนต่อทุกคนทุกสถานการณ์ มีความคิดในแง่ลบกับตนเอง ทำให้มีโอกาที่จะ ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้

2) ลักษณะทางชีวภาพ เด็ก ผู้หญิง คนชรา เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ เนื่องจากทั้ง 3 กลุ่ม มีความอ่อนแอตามธรรมชาติ เด็กมักจะตกเป็นเหยื่อ อาชญากรรมประเภทลักพาตัว เพราะไม่สามารถที่จะขัดขึ้นหรือป้องกันการจับกุมตัวของผู้ร้ายได้ ใน ทำนองเดียวกัน ผู้หญิงมักถูกมองในแง่ของกามารมณ์ เพราะสรีระที่บอบบางกว่าผู้ชาย จึงทำให้มี โอกาสตกเป็นเหยื่อของการข่มขืน และสำหรับคนชรา มีความอ่อนแอของสภาพร่างกาย เคลื่อนไหว ช้า จึงมีโอกาที่จะตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมประเภทลักทรัพย์ได้

3) สถานที่ สถานที่ที่เป็นเหตุที่ทำให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ โดยยึดเอาสถานที่ที่เป็นหลักเกณฑ์ในการเกิดเหตุ ซึ่งไม่ว่าใครก็ตามไปในสถานที่ดังกล่าว ก็จะมีโอกาสในการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมได้

4) สภาพเศรษฐกิจและสังคม สังคมที่มีสถิติอาชญากรรมน้อย แสดงว่า เหยื่ออาชญากรรมก็มี น้อยด้วย ดังนั้นสภาพเศรษฐกิจและสังคม ย่อมเป็นปัจจัยกำหนดที่สำคัญต่อสาเหตุการกระทำผิดของ คนในสังคม

5) การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากมีการประกอบอาชญากรรมมากขึ้น การดำเนินการในการนำผู้กระทำผิดมาลงโทษล่าช้า บางครั้งขาดความเป็นธรรม ซึ่งผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ อาชญากรรมจะเกิดความรู้สึกท้อแท้ต่อระบบงานยุติธรรม หรือบางครั้งเหยื่อไปแจ้งเหตุอาชญากรรม ให้เจ้าหน้าที่ทราบเพื่อดำเนินงานและหาทางป้องกันเหตุดังกล่าวไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำ แต่เมื่อมีการ ดำเนินคดีในชั้นศาลแล้ว กลับได้รับการลงโทษที่ไม่เป็นธรรม ดังนั้นอาชญากรรมทราบถึงช่องว่างของ กฎหมาย ทำให้เกิดความกล้าที่จะกระทำผิด เพราะไม่เกรงกลัวต่อบทลงโทษจากระบบงานยุติธรรม

สาเหตุของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เกิดได้จากหลายปัจจัย เช่น พฤติกรรมของเหยื่อ บุคลิกภาพที่อ่อนแอทางร่างกายและจิตใจ และสภาพร่างกายที่ถดถอย เป็นต้น เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตก เป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ง่าย จากการพูดชักชวน และหลอกลวง โดยเฉพาะคนชราหรือผู้สูงอายุ จาก สภาพที่มีความอ่อนแอทางธรรมชาติ ซึ่งจะถูกชักจูงให้ตกเป็นเหยื่อของการหลอกลวงทางออนไลน์ได้ ง่าย สภาพเศรษฐกิจและสังคม ก็เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ง่าย

บทที่ 3

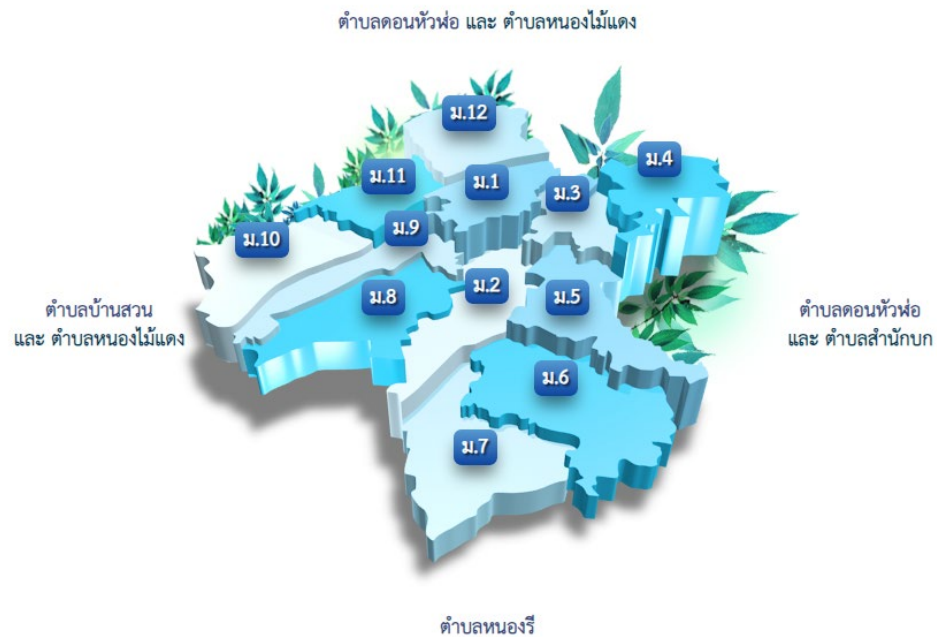
บริบทเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

สภาตำบลนาป่า ได้รับการจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนาป่า หรือ อบต.นาป่า เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ.2538 โดยมีอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลนาป่า ตั้งอยู่เลขที่ 99 หมู่ 11 ตำบลนาป่า อำเภอมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี บนเนื้อที่ 1 ไร่ 1 งาน 32 ตารางวา ประกอบด้วย อาคารสำนักงาน โรงจอดรถดับเพลิง และอาคารเล็ก 1 ห้อง สำหรับพนักงานดับเพลิงอยู่เวรประจำตลอด 24 ชั่วโมง ต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลนาป่า หรือ อบต.นาป่า ได้จัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลนาป่า เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ.2550 และได้ปรับโครงสร้างการกำหนดส่วนราชการ จาก 3 งาน เป็น 7 กองงาน

พื้นที่ตำบลนาป่าเดิมเป็นป่าทึบ มีสัตว์ป่าชุกชุม จนนายพรานคนหนึ่งชื่อ "พรานช่วง" ได้เข้ามาถางป่าแห่งนี้เพื่อทำนา ต่อมาได้มีผู้อพยพเข้ามาในพื้นที่เพิ่มขึ้น จนพื้นที่ป่าเป็นพื้นที่นาโล่งแจ้ง จึงเป็นที่มาของชื่อ "นาป่า" เทศบาลตำบลนาป่า เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถูกจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ.2538 ในนาม องค์การบริหารส่วนตำบลนาป่า จากนั้นได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลนาป่า เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2550 มีเนื้อที่โดยประมาณ 18.30 ตารางกิโลเมตร หรือ 11,437 ไร่

โดยตำบลนาป่า อำเภอมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี แบ่งเขตปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 บ้านนาล่าง หมู่ที่ 2 บ้านท้องคั่ง หมู่ที่ 3 บ้านนาซัดตะ หมู่ที่ 4 บ้านนานอก หมู่ที่ 5 บ้านบางกระแบง หมู่ที่ 6 บ้านนาเชื่อน หมู่ที่ 7 บ้านหนองพะเนียง หมู่ที่ 8 บ้านหนองทราย หมู่ที่ 9 บ้านบ่อมอญ หมู่ที่ 10 บ้านไร่บน หมู่ที่ 11 บ้านหนองบอน หมู่ที่ 12 บ้านหนองยายรัก

ทั้งนี้จาก 121 หมู่บ้าน แบ่งออกเป็น 16 ชุมชน ดังนี้ ชุมชนที่ 1 บ้านนาล่าง (หมู่ที่ 1) ชุมชนที่ 2 บ้านท้องคั่ง (หมู่ที่ 2) ชุมชนที่ 3 บ้านนาซัดตะ (หมู่ที่ 3) ชุมชนที่ 4 บ้านนานอก (หมู่ที่ 4) ชุมชนที่ 5 บ้านทุ่งบางกระแบง (หมู่ที่ 5) ชุมชนที่ 6 บ้านนาเชื่อน (หมู่ที่ 6) ชุมชนที่ 7 บ้านหนองพะเนียง (หมู่ที่ 7) ชุมชนที่ 8 บ้านหนองทราย (หมู่ที่ 8) ชุมชนที่ 9 บ้านบ่อมอญ (หมู่ที่ 9) ชุมชนที่ 10 บ้านไร่บน (หมู่ที่ 10) ชุมชนที่ 11 บ้านไร่บน (หมู่ที่ 11) ชุมชนที่ 12 บ้านหนองยายรัก (หมู่ที่ 12) ชุมชนที่ 13 ปันใหญ่สามัคคี (หมู่ที่ 10) ชุมชนที่ 14 ปริณดาสังกะสี (หมู่ที่ 12) ชุมชนที่ 15 อีสเทิร์นแลนด์ (หมู่ที่ 12) ชุมชนที่ 16 แฟมิลีแลนด์ (หมู่ที่ 12)

ภาพที่ 1 อาณาเขตตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

ปัจจุบันเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี มีประชากรทั้งสิ้น 42,730 คน มีรายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 1 ข้อมูลประชากรเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ปี 2568

พื้นที่		จำนวนประชากร		
		ชาย	หญิง	รวม
หมู่ที่ 1	บ้านนาล่าง	3,322	3,699	7,021
หมู่ที่ 2	บ้านท้องคู้ง	1,704	1,746	6,450
หมู่ที่ 3	บ้านนาซัดเตะ	460	486	946
หมู่ที่ 4	บ้านนานอก	1,502	1,533	3,035
หมู่ที่ 5	บ้านบางกระแบง	718	769	1,487
หมู่ที่ 6	บ้านนาเขื่อน	589	594	1,183
หมู่ที่ 7	บ้านหนองพะเนียง	782	849	1,631
หมู่ที่ 8	บ้านหนองทราย	1,470	1,689	3,159
หมู่ที่ 9	บ้านบ่อมอญ	2,049	2,286	4,335
หมู่ที่ 10	บ้านไร่บน	1,341	831	2,172

หมู่ที่ 11	บ้านหนองบอน	1,367	1,455	2,822
หมู่ที่ 12	บ้านหนองยายรัก	5,506	5,983	1,489
รวม		20,810	21,920	42,730

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2561²⁵ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผน การดำเนินงานให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ รายจ่ายเพิ่มเติม งบประมาณจากเงินสะสมหรือได้รับแจ้งแผนงานและโครงการจากหน่วยราชการอื่น สำหรับ แผนการดำเนินงานฉบับนี้เป็นแผนการดำเนินงานของเทศบาลตำบลนาป่า ที่แสดงถึงรายละเอียดโครงการพัฒนา ท้องถิ่นและกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่เทศบาลตำบลนาป่า ประจำปีงบประมาณ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นที่สอดคล้อง เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์จังหวัด ยุทธศาสตร์ การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนา แผนงานโครงการพัฒนาท้องถิ่น กิจกรรมต่างๆ รวมถึงครุภัณฑ์ที่ดำเนินการจริง ทั้งหมดในพื้นที่ของเทศบาลตำบลนาป่า ประจำปีงบประมาณและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ใน งบประมาณของเทศบาลตำบลนาป่าได้อย่างชัดเจน ประกอบด้วย

วิสัยทัศน์เทศบาลตำบลนาป่า

“นาป่าเป็นเมืองน่าอยู่ บริหารงานอย่างโปร่งใส ใส่ใจสิ่งแวดล้อม เพียบพร้อม สาธารณูปการ ก้าวนำด้านเศรษฐกิจ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี”

พันธกิจเทศบาลตำบลนาป่า

1. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างต่อเนื่อง
3. ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป
4. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับเยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น
5. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค
6. จัดผังเมืองให้เป็นระบบ
7. พัฒนาระบบเศรษฐกิจและพัฒนารายได้

²⁵ เทศบาลตำบลนาป่า, แผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 เทศบาลตำบลนาป่า, มปท., 2566, หน้า 10.

8. ขจัดมลพิษในตำบล
9. พัฒนาการเมืองการบริหาร
10. พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารให้ทันสมัย
11. พัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์เทศบาลตำบลนาป่า

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขที่ดีและทั่วถึง

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้กินดี อยู่ดี

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีให้คงอยู่กับชุมชนสืบไป

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

กลยุทธ์ที่ 5 จัดสวัสดิการสังคม

กลยุทธ์ที่ 6 สงเคราะห์ประชาชนให้ครอบคลุมและทั่วถึง

กลยุทธ์ที่ 7 จัดให้ประชาชนได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2. ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชนหันมาสนใจการเล่นกีฬา และนันทนาการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาผังเมืองและสิ่งสาธารณะประโยชน์

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

กลยุทธ์ที่ 1 เสริมอาชีพและยกระดับรายได้ให้กับประชาชน ในพื้นที่เพื่อพัฒนา และสร้างโอกาสให้ชุมชน

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนัก ในการรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเมืองการบริหาร

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงาน

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการให้บริการที่ดีเพื่อให้ประชาชนพอใจสูงสุด

บทบาทและหน้าที่ของเทศบาลตำบลนป่า

1. สำหรับปลัดเทศบาล มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานราชการทั่วไปของเทศบาล งานเลขานุการของนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรีที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี งานกิจการสภาเทศบาล งานกิจการขนส่ง งานส่งเสริมการท่องเที่ยว งานส่งเสริมการเกษตร งานการพาณิชย์ งานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานเทศกิจ งานรักษาความสงบเรียบร้อย งานจราจร งานวิเทศสัมพันธ์ งานสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ งานส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ งานนิติการ งานทะเบียนราษฎร งานบัตรประจำตัวประชาชน งานการเลือกตั้ง งานคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกอง สำนัก หรือส่วนราชการใดในเทศบาลเป็นการเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของเทศบาล งานบริการข้อมูล สถิติ ช่วยเหลือให้คำแนะนำทางวิชาการ งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

2. กองคลัง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ งานการจ่ายเงิน การรับเงิน การจัดเก็บภาษี ค่าธรรมเนียม และการพัฒนารายได้ งานสรุปผล สถิติการจัดเก็บภาษี ค่าธรรมเนียม งานนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงินและเอกสารทางการเงิน งานการตรวจสอบใบสำคัญทุกประเภท งานการจัดทำบัญชีตรวจสอบบัญชีทุกประเภท งานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จบำนาญ และเงินอื่นๆ งานจัดทำหรือช่วยจัดทำงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ งานเกี่ยวกับสถานะการเงิน การคลังงานการจัดสรรเงินต่างๆ งานทะเบียนคุมเงินรายได้และรายจ่ายต่างๆ งานควบคุมการเบิกจ่ายเงิน งานทำงบทดลองประจำปีและประจำปี งานเกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดจ้าง จัดหา งานทะเบียนคุม งานการจำหน่าย พัสดุ ครุภัณฑ์ และทรัพย์สิน ต่างๆ งานเกี่ยวเงินประกันสัญญาทุกประเภท งานบริการข้อมูล สถิติ ช่วยเหลือให้คำแนะนำทางวิชาการด้านการเงิน การคลัง การบัญชี การพัสดุและทรัพย์สิน งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

3. กองช่าง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ งานสำรวจ งานออกแบบและเขียนแบบงานประมาณราคา งานจัดทำราคากลาง งานจัดทำข้อมูลทางด้านวิศวกรรมต่างๆ จัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุ งานจัดทำทะเบียนประวัติโครงสร้างพื้นฐาน อาคารสะพาน คลอง แหล่งน้ำ งานติดตั้งซ่อมบำรุงระบบไฟส่องสว่างและไฟสัญญาณจราจร งานปรับปรุงภูมิทัศน์ งานผังเมืองตามพระราชบัญญัติการผังเมือง งานการควบคุมอาคารตามระเบียบกฎหมาย งานตรวจสอบการก่อสร้าง งานจัดทำแผนปฏิบัติงานการก่อสร้างและซ่อมบำรุงประจำปี งานควบคุมการก่อสร้างและซ่อมบำรุง งานจัดทำประวัติ ติดตาม ควบคุมการปฏิบัติงานเครื่องจักรกล งานจัดทำทะเบียนประวัติการใช้เครื่องจักรกลและยานพาหนะ งานแผนการบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและยานพาหนะ งานเกี่ยวกับการประป งานเกี่ยวกับการช่างสุขาภิบาล งานช่วยเหลือสนับสนุนเครื่องจักรกล งานช่วยเหลือสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานช่วยเหลือสนับสนุนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

งานจัดทำทะเบียนควบคุมการจัดซื้อ เก็บรักษา การเบิกจ่ายวัสดุ อุปกรณ์ อะไหล่ น้ำมันเชื้อเพลิง งานบริการข้อมูล สถิติช่วยเหลือให้คำแนะนำทางวิชาการด้านวิศวกรรมต่างๆ งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และที่ได้รับมอบหมาย

4. กองสาธารณสุข มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ งานการศึกษา ค้นคว้า วิจัย วิเคราะห์ และจัดทำแผนงานด้านสาธารณสุข งานส่งเสริมสุขภาพ งานการป้องกันเฝ้าระวังและควบคุมโรคติดต่อ และโรคไม่ติดต่อ งานสุขภาพในสถานประกอบการ งานสุขภาพชุมชน งานอนามัยสิ่งแวดล้อม งานคุ้มครองผู้บริโภค งานให้บริการด้านสาธารณสุข งานเภสัชกรรม งานพยาธิวิทยา งานรังสีวิทยา งานวิชาการทางการแพทย์ งานวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ งานการแพทย์ งานการแพทย์ฉุกเฉิน งานรักษาพยาบาลงานศูนย์บริการสาธารณสุข งานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล งานบริหารสาธารณสุข งานส่งเสริมป้องกันควบคุมโรค งานเวชปฏิบัติครอบครัว งานหลักประกันสุขภาพ งานมาตรฐานและคุณภาพหน่วยบริการ งานยุทธศาสตร์สาธารณสุข งานกฎหมายสาธารณสุข งานแพทย์แผนไทย งานส่งเสริมสนับสนุนการแพทย์แผนไทย งานกายภาพและอาชีวบำบัด งานฟื้นฟูสมรรถภาพ และจิตใจผู้ป่วย งานทันตสาธารณสุข งานบริการรักษาความสะอาด งานบริการและพัฒนาระบบจัดการมูลฝอย งานบริหารจัดการสิ่งปฏิกูล งานส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส งานอาสาสมัครสาธารณสุข งานป้องกันและบำบัดการติดสารเสพติด งานสัตว์แพทย์ งานศึกษา ค้นคว้า วิจัย วิเคราะห์ กำหนดมาตรการและแผนดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การเฝ้าระวังและตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม งานส่งเสริมสนับสนุนด้านสิ่งแวดล้อม งานจัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม งานรณรงค์และการฝึกอบรมสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม งานวางแผนและจัดทำแผนดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง ควบคุมมลพิษทางน้ำ อากาศ และเสียงงานเฝ้าระวัง บำบัด ตรวจสอบคุณภาพน้ำ อากาศ ของเสียและสารอันตรายต่างๆ งานคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ งานสิ่งแวดล้อม งานบริการข้อมูล สถิติ ช่วยเหลือให้คำแนะนำทางวิชาการ งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

5. กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ งานวิเคราะห์นโยบาย และแผน งานยุทธศาสตร์ของเทศบาล งานจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล งานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น งานประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด งานคณะกรรมการพัฒนาเทศบาล งานคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล งานงบประมาณ งานเสนอแนะขอรับการจัดสรรเงินอุดหนุนของเทศบาล งานจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและฉบับเพิ่มเติม (ถ้ามี) งานตรวจติดตามและประเมินผลแผนงานและโครงการ งานประชาสัมพันธ์ งานบริการและเผยแพร่วิชาการ งานสถิติข้อมูล งานสารสนเทศ งานจัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของเทศบาล งานบริการข้อมูล สถิติ ช่วยเหลือให้คำแนะนำทางวิชาการ งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

6. กองการศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ งานบริหารการศึกษา งานพัฒนาการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษา การศึกษานอกระบบการศึกษา และการศึกษาตามอัธยาศัย การจัดการศึกษาปฐมวัย อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา งาน

บริหารวิชาการ ด้านการศึกษา งานโรงเรียน งานกิจการนักเรียน งานการศึกษาปฐมวัย งานขยายโอกาสทางการศึกษา งานฝึกและส่งเสริมอาชีพ งานห้องสมุด งานพิพิธภัณฑ์ งานเครือข่ายทางการศึกษา งานศึกษานิเทศก์ งานส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานหลักสูตร งานพัฒนาสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษา งานการศาสนา งานบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น งานการกีฬาและนันทนาการ งานกิจกรรมเด็กเยาวชน และการศึกษานอกโรงเรียน งานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก งานส่งเสริมสวัสดิ การสวัสดิภาพและกองทุนเพื่อการศึกษา งานบริการข้อมูล สถิติช่วยเหลือ ให้คำแนะนำทางวิชาการ งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

7. กองสวัสดิการสังคม มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ งานจัดทำแผนงานด้านการพัฒนาสังคม ด้านสวัสดิการสังคม และด้านสังคมสงเคราะห์ งานพัฒนาระบบ รูปแบบ มาตรการและวิธีการพัฒนาสังคม การจัดสวัสดิการสังคม และการสังคมสงเคราะห์ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน งานพัฒนาชุมชน งานสำรวจและจัดตั้งคณะกรรมการชุมชน งานจัดระเบียบชุมชน งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคมแก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส งานฝึกอบรมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน งานสังคมสงเคราะห์เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ทูพพลภาพ ผู้ด้อยโอกาส ผู้ไร้ที่พึ่ง ผู้ประสบภัยพิบัติต่างๆ งานสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ผู้พิการทางร่างกายและสมอง งานสงเคราะห์เด็กและเยาวชนผู้ถูกทอดทิ้งเร่ร่อน ไร้ที่พึ่ง ถูกทำร้ายร่างกาย งานส่งเสริมสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนที่ประพฤติดนไม่เหมาะสมแก่วัย งานสงเคราะห์ครอบครัวที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในครอบครัว งานด้านจิตวิทยา งานจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ฯลฯ งานบริการข้อมูล สถิติช่วยเหลือให้คำแนะนำทางวิชาการ งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและ ได้รับมอบหมาย

8. กองการเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ การบริหารงานบุคคลของพนักงานเทศบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างของเทศบาล งานวิเคราะห์การวางแผนอัตรากำลัง งานจัดตั้งส่วนราชการและการปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ งานการกำหนดตำแหน่งและการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง งานการสรรหาเกี่ยวกับการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือก กรคัดเลือก การย้าย การโอน การรับโอน การคัดเลือกเพื่อรับโอน งานบรรจุและแต่งตั้ง งานจัดทำ ควบคุม ตรวจสอบ แก้ไข บันทึกข้อมูลทะเบียนประวัติ งานระบบสารสนเทศข้อมูลบุคลากรท้องถิ่นแห่งชาติ งานการประเมินผลการปฏิบัติราชการ งานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง และค่าตอบแทน งานการคัดเลือกเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งพนักงานเทศบาลให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

9. หน่วยตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ งานจัดทำแผนการตรวจสอบภายในประจำปี งานการตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของเอกสารการเงิน การบัญชี เอกสาร การรับการเงินทุกประเภท ตรวจสอบการเก็บรักษาหลักฐานการเงิน การบัญชีงานตรวจสอบการสรรหาพัสดุและทรัพย์สิน การเก็บรักษาพัสดุและทรัพย์สิน งานตรวจสอบการทำประโยชน์จากทรัพย์สินของเทศบาล งานตรวจสอบ ติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการให้เป็นไปตามนโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประหยัด งานวิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพประหยัด คุ่มค่าในการใช้ทรัพยากร

ของส่วนราชการต่างๆ งานประเมินการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจ งานรายงานผลการตรวจสอบภายใน ระบบการข้อมูล สถิติ ช่วยเหลือให้คำแนะนำแนวทางแก้ไข ปรับปรุงการปฏิบัติงานแก่หน่วยรับตรวจและผู้เกี่ยวข้องงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

บทที่ 4

กลยุทธ์การเสริมสร้างความตระหนักรู้เท่าทันภัยอาชญากรรมทางไซเบอร์ในผู้สูงอายุ

1. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันผู้สูงอายุเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ โดยเฉพาะการถูกหลอกลวงผ่านข้อความออนไลน์ ลิงก์ปลอม และข่าวเท็จ อันเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีและการไตร่ตรองข้อมูลก่อนตัดสินใจ กลยุทธ์ที่ 1 การเสริมสร้างความตระหนักรู้เท่าทันภัยอาชญากรรมทางไซเบอร์ในผู้สูงอายุ จึงมุ่งพัฒนาความสามารถพื้นฐานที่สำคัญที่สุด คือ ความสามารถในการจำแนกข้อความหลอกออกจากข้อความจริง ผ่านกิจกรรมเชิงสถานการณ์จำลอง เพื่อให้ผู้สูงอายุเกิดการเรียนรู้จากตัวอย่างที่ใกล้เคียงความเป็นจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างปลอดภัย

ดังนั้น การเสริมสร้างความตระหนักรู้เท่าทันภัยอาชญากรรมทางไซเบอร์ โดยฝึกให้ผู้สูงอายุสามารถจำแนกข้อความหลอกได้ จึงเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการป้องกันตนเองจากภัยไซเบอร์ อันเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทักษะขั้นต่อไปในการตรวจสอบและไตร่ตรองข้อมูลก่อนการตัดสินใจ

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 2.1 เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้เท่าทันภัยอาชญากรรมทางไซเบอร์ในผู้สูงอายุ
- 2.2 เพื่อประเมินผลการเปลี่ยนแปลงความสามารถก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม

3. กิจกรรมการดำเนินงาน

จัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุจำแนกข้อความหลอกจากข้อความจริงจากตัวอย่างสถานการณ์ โดยแบ่งเป็น

- 3.1 ภาคทฤษฎี 1 ชั่วโมง ให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการหลอกลวงทางไซเบอร์ที่พบบ่อย
- 3.2 ภาคปฏิบัติ 1 ชั่วโมง 30 นาที ฝึกจำแนกข้อความจากกรณีตัวอย่างจริง รวมถึงสถานการณ์จำลอง

4. วัน เวลา สถานที่

- 4.1 วันตามที่เทศบาลกำหนด
- 4.2 เวลา 2 - 3 ชั่วโมง
- 4.3 สถานที่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม

5. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลตำบลนาป่า ไม่น้อยกว่า 25 คน

6. การเก็บข้อมูล

เก็บข้อมูลด้วยแบบทดสอบก่อนและหลังการอบรม

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการทดสอบ t-test

8. ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ

- 8.1 ผู้สูงอายุมีความตระหนักรู้เท่าทันภัยอาชญากรรมทางไซเบอร์มากขึ้น
- 8.2 ผู้สูงอายุสามารถจำแนกข้อความหลอกลวงออกจากข้อความจริงได้อย่างถูกต้อง
- 8.3 ลดความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่อการหลอกลวงทางไซเบอร์ในชีวิตประจำวัน

9. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ร้อยละของผู้สูงอายุที่สามารถจำแนกข้อความหลอกลวงออกจากข้อความจริงได้อย่างถูกต้อง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ภายหลังเสร็จสิ้นการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ โดยผู้ที่ได้คะแนนสอบ 8 คะแนนขึ้นไป ถือเป็นผู้ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 80) บทที่ 7 องค์ความรู้โดยรวม

10. แบบทดสอบที่ 1 ก่อน-หลัง การอบรม

แบบทดสอบทักษะที่ 1 มุ่งเน้นการประเมินความสามารถจำแนกข้อความหลอกลวงออกจากข้อความจริง ให้ผู้เข้าร่วมพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง “หลอกลวง” หากคิดว่าเป็นข้อความหลอกลวง หรือ “ข้อความจริง” หากคิดว่าเป็นข้อความจริง

ตอนที่ 1 ข้อความสถานการณ์

ข้อ	ข้อความ	หลอกลวง	ข้อความจริง
1	คุณได้รับเงินช่วยเหลือผู้สูงอายุ 3,000 บาท กรุณาดึงเงินนี้เพื่อยืนยันตัวตนภายใน 10 นาที		
2	โรงพยาบาลชลบุรีประกาศเลื่อนนัดผู้ป่วย ผ่านเว็บไซต์หลักของโรงพยาบาล		

ข้อ	ข้อความ	หลอกลวง	ข้อความจริง
3	พัสดุของท่านถูกตีกลับ กรุณากรอกข้อมูลใหม่ที่ลิงก์นี้ มิฉะนั้นจะถูกปรับ 500 บาท		
4	ธนาคารส่ง SMS แจ้งยอดใช้จ่ายบัตรเครดิต โดยไม่มีลิงก์ให้กด		
5	ลูกของท่านประสบอุบัติเหตุ ต้องโอนเงินด่วน ให้โทรกลับเบอร์นี้ทันที		
6	ข่าวจากเพจเฟซบุ๊กที่ไม่มีเครื่องหมายยืนยันตัวตน อ้างว่าน้ำมันจะขึ้นราคาพรุ่งนี้		
7	ข้อความจากไลน์กลุ่มชุมชน แจ้งกำหนดการประชุม โดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ส่ง		
8	คุณถูกรางวัลโทรศัพท์มือถือ เพียงกรอกเลขบัตรประชาชนเพื่อรับสิทธิ์		
9	ประกาศจากเทศบาลตำบลนาป่า ผ่านเว็บไซต์ทางการเรื่องกิจกรรมผู้สูงอายุ		
10	บัญชีธนาคารของคุณมีปัญหา กรุณาเข้าสู่ระบบผ่านลิงก์นี้เพื่อแก้ไขทันที		

เฉลย

ข้อ 1 หลอกลวง	ข้อ 2 ข้อความจริง	ข้อ 3 หลอกลวง	ข้อ 4 ข้อความจริง
ข้อ 5 หลอกลวง	ข้อ 6 หลอกลวง	ข้อ 7 ข้อความจริง	ข้อ 8 หลอกลวง
ข้อ 9 ข้อความจริง	ข้อ 10 หลอกลวง		

บทที่ 5

กลยุทธ์การพัฒนาทักษะการตรวจสอบและไตร่ตรองข้อมูลข่าวสารก่อนการตัดสินใจของผู้สูงอายุ

1. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันผู้สูงอายุได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อออนไลน์เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะจากโทรศัพท์มือถือผ่านแอปพลิเคชันไลน์ เฟซบุ๊ก และเว็บไซต์ต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมีทั้งข้อมูลที่เป็นความจริงและข้อมูลที่บิดเบือน หากผู้สูงอายุขาดทักษะในการตรวจสอบแหล่งที่มาและขาดการไตร่ตรองก่อนเชื่อ อาจทำให้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทางไซเบอร์ได้ง่าย การพัฒนาทักษะการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารและการตั้งเกณฑ์ส่วนตัวก่อนเชื่อ จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันทางความคิดให้แก่ผู้สูงอายุ สอดคล้องกับหลักกาลามสูตรที่ส่งเสริมการใช้เหตุผลก่อนเชื่อสิ่งใด

ดังนั้น โครงการพัฒนาทักษะการตรวจสอบและไตร่ตรองข้อมูลข่าวสารก่อนการตัดสินใจของผู้สูงอายุ จึงมุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติจริงให้ผู้สูงอายุสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของข่าวจากโทรศัพท์มือถือ และสามารถใช้เกณฑ์ส่วนตัวในการพิจารณาข้อมูลก่อนเชื่อ อันจะนำไปสู่การลดความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทางไซเบอร์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 2.1 เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารจากโทรศัพท์มือถือได้
- 2.2 เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางความคิดในการรับข้อมูลข่าวสารออนไลน์

3. กิจกรรมการดำเนินงาน

- 3.1 กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมฝึกค้นหาแหล่งที่มาของข่าวจากโทรศัพท์มือถือ ภาคทฤษฎี 1 ชั่วโมง
- 3.2 กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมฝึกตั้งเกณฑ์ส่วนตัวก่อนเชื่อข่าว ภาคปฏิบัติ 1.30 ชั่วโมง

4. วัน เวลา สถานที่

- 4.1 วันตามที่เทศบาลกำหนด
- 4.2 เวลา 2 - 3 ชั่วโมง
- 4.3 สถานที่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม

5. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลตำบลนาป่า ไม่น้อยกว่า 25 คน

6. การเก็บข้อมูล

เก็บข้อมูลด้วยแบบทดสอบก่อนและหลังการอบรม

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการทดสอบ t-test

8. ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ

- 8.1 ผู้สูงอายุมีทักษะในการตรวจสอบแหล่งที่มาของข่าวสารได้อย่างถูกต้อง
- 8.2 ผู้สูงอายุสามารถไตร่ตรองข้อมูลก่อนเชื่อ ลดความเสี่ยงต่อการถูกหลอกลวง
- 8.3 ผู้สูงอายุมีภูมิคุ้มกันทางความคิดในการใช้สื่อออนไลน์อย่างปลอดภัย

9. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ร้อยละของผู้สูงอายุที่สามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารและใช้เกณฑ์ส่วนตัวในการพิจารณาก่อนเชื่อข้อมูลได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ภายหลังเสร็จสิ้นการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ โดยผู้ที่ได้คะแนนสอบ 8 คะแนนขึ้นไป ถือเป็นผู้ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ80)

10. แบบทดสอบที่ 2 ก่อน-หลัง การอบรม

แบบทดสอบทักษะที่ 2 มุ่งเน้นความสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาและไตร่ตรง ให้ผู้เข้าร่วมพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในข้อที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุด

ตอนที่ 1 ความสามารถตรวจสอบแหล่งที่มา

ข้อ 1 เมื่อได้รับข่าวในไลน์ สิ่งแรกที่คุณควรทำคืออะไร

ก. รีบส่งต่อให้คนรู้จัก	ข. อ่านเฉพาะพาดหัวข่าว
ค. ตรวจสอบแหล่งที่มาของข่าวก่อน	ง. เชื่อทันทีเพราะมีคนส่งมา

ข้อ 2 ข้อใดแสดงว่าข่าวนั้น “น่าเชื่อถือ” มากที่สุด

ก. มีรูปภาพประกอบ	ข. มีการระบุชื่อหน่วยงานหรือแหล่งข่าวชัดเจน
ค. มีคนกดไลก์จำนวนมาก	ง. มีตัวอักษรตัวใหญ่สีแดง

ข้อ 3 หากข่าวไม่มีแหล่งที่มา ควรทำอย่างไร

ก. เชื่อครึ่งหนึ่ง	ข. ส่งถามเพื่อน
ค. ค้นหาข่าวเดียวกันจากแหล่งอื่น	ง. เชื่อเพราะดูน่าเป็นไปได้

ข้อ 4 การค้นหาชื่อข่าวใน Google มีประโยชน์อย่างไร

ก. ดูว่ามีคนแชร์เยอะไหม	ข. ดูว่ามีเว็บไซต์อื่นนำเสนอข่าวเดียวกันหรือไม่
ค. ดูรูปภาพเพิ่มเติม	ง. ไม่มีประโยชน์

ข้อ 5 เว็บไซต์ราชการมักลงท้ายด้วยข้อใด

ก. .com	ข. .net
ค. .go.th	ง. .info

ข้อ 6 หากข่าวนั้นทำให้รู้สึกตกใจมาก ควรทำอย่างไร

ก. รีบส่งต่อให้คนอื่นรู้	ข. หยุดคิดก่อนและตรวจสอบข้อมูล
ค. เชื่อไว้ก่อน	ง. โทรถามคนส่ง

ข้อ 7 ข้อใดคือ “เกณฑ์ส่วนตัวก่อนเชื่อข่าว” ที่ถูกต้อง

ก. ข่าวที่เพื่อนส่งมาเชื่อได้	ข. ข่าวที่ดูน่ากลัวมักเป็นเรื่องจริง
ค. ข่าวต้องมีแหล่งที่มาและตรวจสอบได้	ง. ข่าวที่มีรูปภาพชัดเจนเชื่อได้

ข้อ 8 หากมีคนอ้างว่าเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ควรทำอย่างไร

ก. เชื่อทันที	ข. ขอข้อมูลยืนยันตัวตน
ค. ให้ข้อมูลส่วนตัวไปก่อน	ง. วางสายทันทีโดยไม่คิด

ข้อ 9 การคิดว่า “เรื่องนี้อาจไม่จริงก็ได้” จัดเป็นพฤติกรรมใด

ก. ความลังเล	ข. การไตร่ตรองก่อนเชื่อ
ค. ความไม่รู้	ง. ความกลัว

ข้อ 10 หากไม่แน่ใจว่าข่าวจริงหรือหลอก ควรทำอะไร

ก. ไม่สนใจ	ข. ส่งต่อให้คนอื่นช่วยตัดสิน
ค. หยุดไว้ก่อน ยังไม่เชื่อและยังไม่ส่งต่อ	ง. เชื่อครึ่งหนึ่ง

เฉลย

1. ค 2. ข 3. ค 4. ข 5. ค 6. ข 7. ค 8. ข 9. ข 10. ค

บทที่ 6

กลยุทธ์การเสริมสร้างความสามารถในการพิจารณาผลกระทบก่อนการตัดสินใจของผู้สูงอายุ

1. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันผู้สูงอายุจำนวนมากตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทางไซเบอร์เนื่องจากการให้ข้อมูลส่วนตัวหรือการตัดสินใจโดยขาดการพิจารณาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ทั้งในด้านกฎหมาย การเงิน และผลกระทบต่อครอบครัว การเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ผลที่จะตามมาก่อนการให้ข้อมูลหรือก่อนการตัดสินใจ จึงเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยลดความเสี่ยงในการถูกหลอกลวง สอดคล้องกับแนวคิดการคิดอย่างรอบคอบและมีเหตุผลก่อนเชื่อหรือกระทำการสิ่งใด

ดังนั้น โครงการเสริมสร้างความสามารถในการพิจารณาผลกระทบก่อนการตัดสินใจของผู้สูงอายุ จึงมุ่งเน้นการฝึกให้ผู้สูงอายุสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นเมื่อให้ข้อมูลส่วนตัวหรือก่อนตัดสินใจผ่านสถานการณ์จำลอง อันจะนำไปสู่การลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทางไซเบอร์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 2.1 เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถอธิบายผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการให้ข้อมูลส่วนตัวได้
- 2.2 เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถพิจารณาผลที่จะตามมาก่อนการตัดสินใจได้

3. กิจกรรมการดำเนินงาน

- 3.1 กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมวิเคราะห์ผลทางกฎหมายเมื่อให้ข้อมูลส่วนตัว ภาคทฤษฎี 1 ชั่วโมง
- 3.2 กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเขียนผังผลกระทบก่อนการตัดสินใจจากสถานการณ์จำลอง ภาคปฏิบัติ 1.30 ชั่วโมง

4. วัน เวลา สถานที่

- 4.1 วันตามที่เทศบาลกำหนด

4.2 เวลา 2 - 3 ชั่วโมง

4.3 สถานที่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม

5. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลตำบลนาป่า ไม่น้อยกว่า 25 คน

6. การเก็บข้อมูล

เก็บข้อมูลด้วยแบบทดสอบก่อนและหลังการอบรม วัดความสามารถในการวิเคราะห์ผลกระทบก่อนการตัดสินใจ

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการทดสอบ t-test

8. ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ

8.1 ผู้สูงอายุสามารถพิจารณาผลกระทบก่อนให้ข้อมูลส่วนตัวได้

8.2 ผู้สูงอายุมีความรอบคอบในการตัดสินใจมากขึ้น

8.3 ผู้สูงอายุลดความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทางไซเบอร์

9. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ร้อยละของผู้สูงอายุที่สามารถอธิบายผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นก่อนการให้ข้อมูลส่วนตัวหรือการตัดสินใจได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ภายหลังเสร็จสิ้นการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ โดยผู้ที่ได้คะแนนสอบ 8 คะแนนขึ้นไป ถือเป็นผู้ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 80)

10. แบบทดสอบที่ 3 ก่อน-หลัง การอบรม

แบบทดสอบทักษะที่ 3 มุ่งเน้นความสามารถวิเคราะห์ผลกระทบ ให้ผู้เข้าร่วม อ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามว่า หากท่านทำตาม จะเกิดผลกระทบอะไรบ้าง

สถานการณ์ที่ 1 มีคนโทรมาบอกว่าเป็นเจ้าหน้าที่ธนาคาร แจ้งว่าบัญชีท่านมีปัญหา และขอเลขบัตรประชาชนกับรหัส OTP ดังนั้น หากท่านให้ข้อมูลไป จะเกิดผลกระทบอะไรได้บ้าง (ตอบอย่างน้อย 2 ข้อ)

สถานการณ์ที่ 2 มีข้อความในไลน์แจ้งว่า ท่านได้รับเงินช่วยเหลือ 5,000 บาท ให้กดลิงก์และกรอกข้อมูลส่วนตัว ดังนั้น หากท่านกดลิงก์และกรอกข้อมูล จะเกิดผลกระทบอะไรได้บ้าง (อย่างน้อย 2 ข้อ)

สถานการณ์ที่ 3 มีคนแอดไลน์มาขอยืมเงิน โดยใช้รูปโปรไฟล์เป็นรูปคนรู้จักของท่าน ดังนั้น หากท่านโอนเงินไป จะเกิดผลกระทบอะไรได้บ้าง (อย่างน้อย 2 ข้อ)

สถานการณ์ที่ 4 มีเพื่อนส่งข่าวว่า รัฐบาลแจกเงินผู้สูงอายุ แต่ไม่มีแหล่งที่มา ดังนั้น หากท่านเชื่อและส่งต่อ จะเกิดผลกระทบอะไรได้บ้าง (อย่างน้อย 2 ข้อ)

สถานการณ์ที่ 5 มีข้อความ SMS แจ้งว่า พัสดู่ของท่านจัดส่งไม่สำเร็จ กรุณากดลิงก์เพื่อนัดวันรับพัสดุใหม่ และให้กรอกชื่อ นามสกุล เบอร์โทร และเลขบัตรประชาชน ดังนั้น หากท่านกดลิงก์และกรอกข้อมูล จะเกิดผลกระทบอะไรได้บ้าง (อย่างน้อย 2 ข้อ)

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบผลกระทบได้ 2 ข้อ เท่ากับ 2 คะแนน

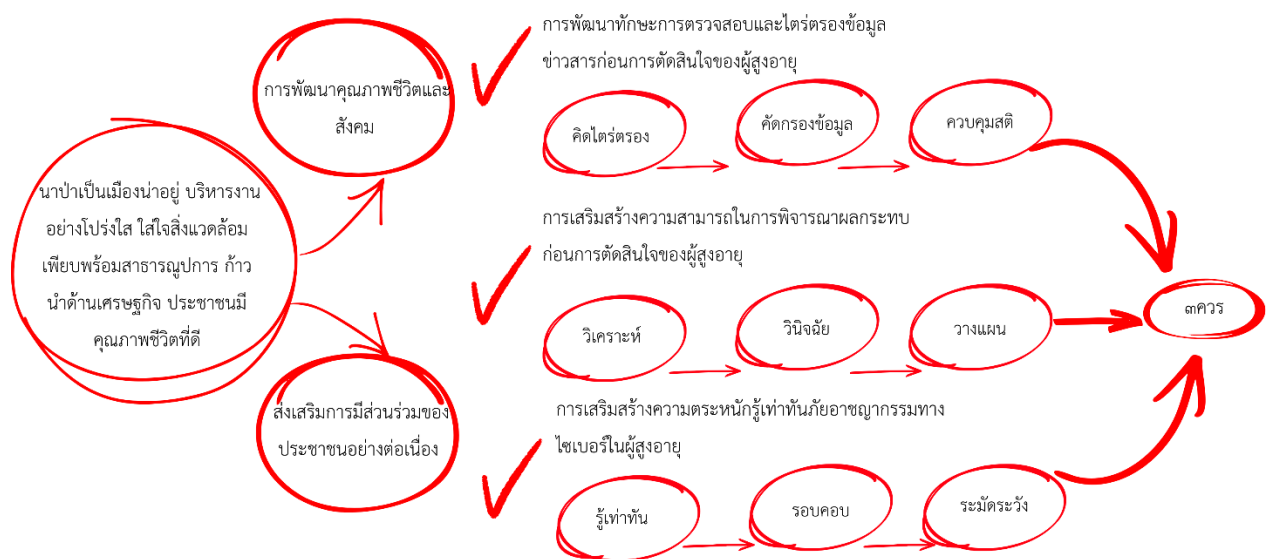
ตอบได้ 1 ข้อ เท่ากับ 1 คะแนน

ตอบไม่ได้ หรือ ไม่ตรง เท่ากับ 0 คะแนน

บทที่ 7

องค์ความรู้โดยภาพรวม

การศึกษาเรื่อง “การสร้างกลยุทธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ สำหรับผู้สูงอายุ ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี” เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ ความรุนแรงของอาชญากรรมทางไซเบอร์ สำหรับผู้สูงอายุ ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี (R1) ระยะที่ 2 การสร้างกลยุทธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ สำหรับผู้สูงอายุ ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี (D1) และ ระยะที่ 3 การทดลอง และประเมินผลกลยุทธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ สำหรับผู้สูงอายุ ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี (R2+D2) จากผลการวิจัยนำมาสู่องค์ความรู้ที่ได้รับ คือ “การ ป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์แบบ 3ควร” ดังนี้

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ “การป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์แบบ 3ควร”

จากภาพที่ 2 องค์ความรู้ “การป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์แบบ 3ควร” เกิดขึ้นจาก วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ของเทศบาลตำบลนาป่า ผนวกกับกลยุทธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรม ทางไซเบอร์ สำหรับผู้สูงอายุ ในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี นำมาสู่ “การ ป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์แบบ 3ควร” ดังนี้

1. กรอบคิดตั้งต้นของความปลอดภัยไซเบอร์ผู้สูงอายุ 3ค มุ่งพัฒนาทักษะการตรวจสอบ และไตร่ตรองข้อมูลข่าวสารก่อนการตัดสินใจของผู้สูงอายุ เริ่มจาก คิดไตร่ตรอง คือ ไม่เชื่อกันที่เมื่อ ได้รับข้อความ โทรศัพท์ หรือลิงก์ใด ๆ แต่หยุดพิจารณาเนื้อหา เหตุผล และความเป็นไปได้ ต่อด้วย

คัดกรองข้อมูล คือ ตรวจสอบแหล่งที่มา เปรียบเทียบข้อมูลจากหลายช่องทาง สังเกตความผิดปกติของภาษา ภาพ หรือข้อเสนอที่ดีเกินจริง และสุดท้าย ควบคุมสติ คือ ยับยั้งอารมณ์แรงเร้า ความกลัว ความโลภ ความสงสาร หรือความริบร้อน ซึ่งมักเป็นเครื่องมือของมิฉาชีพ กรอบ 3ค จึงช่วยให้ผู้สูงอายุมีเวลาหยุดคิด ก่อนเชื่อ ก่อนกด ก่อนโอน และก่อนตัดสินใจ ลดโอกาสตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมไซเบอร์ และสร้างพฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลอย่างรอบคอบ ปลอดภัย และมีเหตุผลในชีวิตประจำวัน

2. กระบวนการคิดก่อนเชื่อและก่อนตัดสินใจ เป็นการเสริมสร้างความสามารถในการพิจารณาผลกระทบก่อนการตัดสินใจของผู้สูงอายุ โดยเริ่มจาก วิเคราะห์ คือ แยกแยะองค์ประกอบของข้อมูล เหตุการณ์ หรือข้อเสนอ ว่ามีความน่าเชื่อถือเพียงใด ใครเป็นผู้ส่ง มีวัตถุประสงค์อะไร ด้วย วินิจฉัย คือ ประเมินความถูกต้องและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น หากดำเนินการตามสิ่งที่ได้รับ และสุดท้าย วางแผน คือ กำหนดแนวทางปฏิบัติที่ปลอดภัย เช่น การปรึกษาลูกหลาน การติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือการหลีกเลี่ยงการกระทำที่เสี่ยงเป็นต้น กรอบ 3ว ทำให้ผู้สูงอายุไม่ตัดสินใจจากข้อมูลเพียงด้านเดียว แต่พิจารณาผลดี ผลเสีย และทางเลือกอย่างรอบด้าน ส่งผลให้การตัดสินใจมีความรอบคอบ ลดความเสี่ยง และเสริมความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัย

3. ฐานความตระหนักรู้ที่หล่อเลี้ยงพฤติกรรมปลอดภัย กรอบ 3ร ได้แก่ รู้ทัน รอบคอบ ระมัดระวัง เป็นฐานทัศนคติที่หล่อเลี้ยงการปฏิบัติตาม 3ค และ 3ว ให้เกิดผลอย่างต่อเนื่อง รู้ทัน คือ เข้าใจกลวิธีภัยไซเบอร์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา รอบคอบ คือ ไม่รีบเร่งตัดสินใจจากข้อมูลเพียงด้านเดียว ระมัดระวัง คือ ระวังการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัว การกดลิงก์ การโอนเงิน หรือการให้รหัสใด ๆ โดยไม่ตรวจสอบให้ชัดเจน เมื่อผู้สูงอายุมีฐานความคิดเช่นนี้ จะเกิดพฤติกรรมป้องกันตนเองโดยอัตโนมัติ สามารถหยุดคิดก่อนทำ ลดความเสี่ยงจากการถูกหลอกลวง และสร้างความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัยในชีวิตประจำวัน องค์ความรู้ 3ร จึงเป็นรากฐานทางความคิดที่ทำให้กระบวนการทั้งหมดทำงานได้จริงและยั่งยืน

ดังนั้น องค์ความรู้นี้วางลำดับการเรียนรู้จากทักษะการคิด ไปสู่ทักษะการวิเคราะห์ตัดสินใจ และยืนอยู่บนฐานทัศนคติการรับรู้ที่ถูกต้อง โดยเริ่มจาก คิดไตร่ตรอง คัดกรองข้อมูล ควบคุมสติ เพื่อสร้างเวลาหยุดคิดก่อนเชื่อ ก่อนกด ก่อนโอน ถัดมาคือ วิเคราะห์ วินิจฉัย วางแผน ช่วยให้ผู้สูงอายุพิจารณาผลกระทบ ประเมินความเสี่ยง และกำหนดแนวทางที่ปลอดภัยก่อนลงมือทำ ทั้งหมดขับเคลื่อนด้วย รู้ทัน รอบคอบ ระมัดระวัง ซึ่งเป็นฐานความตระหนักรู้และทัศนคติที่หล่อเลี้ยงพฤติกรรมปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง เมื่อบูรณาการทั้งสามกรอบเข้าด้วยกัน ผู้สูงอายุจะมีความสามารถในการตรวจสอบข้อมูล คิดอย่างมีเหตุผล และตัดสินใจอย่างรอบคอบ ลดโอกาสตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมไซเบอร์ และใช้เทคโนโลยีได้อย่างมั่นใจ ปลอดภัย และยั่งยืนในชีวิตประจำวัน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กัลยา ชินาธิวร. “แนวทางพัฒนาการดำเนินนโยบาย การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศไทย”. **รายงานการวิจัย**. วิทยาลัยนักบริหาร: สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนสำนักงาน ก.พ., 2565.
- กิตติศักดิ์ ครุพันธ์ และทัชชกร แสงทองดี. “แนวทางการป้องกันอาชญากรรมไซเบอร์ของประเทศไทย”. **รายงานการวิจัย**. คณะตำรวจศาสตร์: โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2566.
- กิตติศักดิ์ เฟื่องสกุล. “การพัฒนากลยุทธ์การจัดการองค์การแห่งการเรียนรู้เพื่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ประชาคมอาเซียน”. **วารสารอารยธรรมศึกษาโขง-สาละวิน**. ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2566.
- คณะกรรมการอำนวยการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติกระทรวงสาธารณสุข. **แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 พ.ศ.2550-2554**. กรุงเทพมหานคร: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์, 2544.
- คณิน บุญสุวรรณ. **อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ**. กรุงเทพมหานคร: บ้านเมือง, 2528
- จารุวรรณ เป็งมถ. “กลยุทธ์การบริหารจัดการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต”. **วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. ปีที่ 33 ฉบับที่ 41 มกราคม-เมษายน 2568: 201-222.
- จินตนา บุญบงการ และณัฐพันธ์ เขจรนันท์. **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2549.
- ชฎาภรณ์ สิงห์แก้ว. “บทบาทภาครัฐในการป้องกันอาชญากรรมไซเบอร์เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม”. **รายงานการวิจัย**. คณะรัฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2564.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. “เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย”. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร : ไทเมรมิตกิจอินเตอร์ โพรเกรสซิฟ, 2553. หน้า 69.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. **การวางแผนเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี, 2539.
- ธงชัย สันติวงษ์. **การวางแผนเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2533.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. **ภัยทางการเงิน กับดักร้ายที่ต้องช่วยกันหยุดยั้ง**. วันที่ค้นข้อมูล 5 กันยายน 2568. เข้าถึงได้จาก <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/bot-magazine/Phrasiam-65-3/the-knowledge-65-3-4.html>
- ธัญพิชชา สามารถ. “การตกเป็นเหยื่อทางไซเบอร์ของผู้สูงอายุ”. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2565.
- ดำรงเกียรติ อุทัยสง. “การบริหารข้อมูลข่าวสารยุคโซเชียลมีเดียโดยบูรณาการหลักกาลามสูตรในกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม”. **รายงานการวิจัย**. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2565.
- ธีระ กุลสวัสดิ์. “อาชญากรรมไซเบอร์: ศึกษากรณีการหลอกลวงให้ลงทุน”. **รายงานการวิจัย**. คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา, 2567.

- นันทมน เพชรกล้า. **โครงการพัฒนานักบริหารการเปลี่ยนแปลงรุ่นใหม่ รุ่นที่ 11 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565**. วันที่ค้นข้อมูล 18 กันยายน 2568. เข้าถึงได้จาก <http://203.113.122.174/ULIB5/igp>
- นันทนา อยู่สบาย. “ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีชะจระเข้ น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ”. **รายงานการวิจัย**. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ: มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557.
- นันทดี คาคคเน. **ปัญหาในการปราบปรามอาชญากรรมไซเบอร์ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2561.
- บริบูรณ์ พรพิบูลย์. **โลกขราและการเตรียมตัวเพื่อเป็นสุข**. เชียงใหม่: พระสังฆการพิมพ์, 2528.
- บุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ. **การจัดการเชิงยุทธศาสตร์สำหรับ CEO**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สุขุมและบุตร, 2549.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. “ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์”. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : จามจุรีโปรดักท์, 2551. หน้า 317-328.
- บุษยา โนนิล. “การออกแบบหลักสูตรสำหรับผู้สูงอายุเรื่องการทำธุรกรรมการเงินออนไลน์ผ่านโทรศัพท์มือถือ”. **รายงานการวิจัย**. วิทยาการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2564.
- ปรเมศวร์ कुमारบุญ. **เริ่มต้นกับอาชญากรรมไซเบอร์**. สืบค้นเมื่อ 17 กันยายน 2568 แหล่งข้อมูล <https://www.gotoknow.org/posts/623475>
- ประเวศ วสี. **คุณภาพผู้สูงอายุที่พึงปรารถนา**. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2543.
- ปัญญา แก้วกียู. **แผนกลยุทธ์ในการบริหารงาน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://ipad.edupolice.org/knowledge/starPlan.ppt> [10 กันยายน 2568].
- ปาริชาติ เนินทอง. “การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ กรุงเทพฯ”. **รายงานการวิจัย**. บัณฑิตวิทยาลัย: เทคโนโลยี ราชภัฏวชิรเวศน์, 2566.
- พระครูปริยัติกิจวิธาน ไพสิทธิ ศรีรอด. “การประยุกต์ใช้พุทธญาณวิทยาของหลักกาลามสูตรในสังคมไทย หลังนวยุค”. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น, 2564.
- พระครูปลัดรังสรรค์ คุณสาโร. “กาลามสูตร: หลักพิจารณาก่อนเชื่อในพุทธปรัชญาเถรวาท.” **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอโยธยา**. ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2567: 275-276.
- พระธรรมปิฎก ป.อ. ปยุตโต. **วิธีคิดตามหลักพุทธธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: ศยาม, 2547.
- พระพรหมคุณาภรณ์ ป. อ. ปยุตโต. **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2551.
- พระพรหมคุณาภรณ์ ป. อ. ปยุตโต. **สุขภาวะองค์รวมแนวพุทธ**. นครปฐม: วัดญาณเวศกวัน, 2557.

- พระมหาไชยา หัตถประโกบ. “การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาตลอดชีวิตให้กับผู้สูงอายุโดยใช้วัดเป็นฐาน”. **รายงานการวิจัย**. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ, 2560.
- พระมหาสมปอง ปมฺหิโต. **คัมภีร์อภิธานวรรณา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ประยูรวงศ์พรินต์ติ้ง, 2547.
- พระสุทนต์วิวัฒน์ จรณเมธี หนูณสุวัฒน์กุล. “การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับความเชื่อของสังคมไทยตามหลักกาลามสูตร”. **รายงานการวิจัย**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2564.
- พระอุกฤษ โขติญาโณ ทวี. “รูปแบบการเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีตาม หลักเศรษฐกิจพอเพียงของจังหวัดศรีสะเกษ”. **รายงานการวิจัย**. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2561.
- พระอุตรคณาธิการ และจำลอง สารพัดนึก. **พจนานุกรมบาลี-ไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร, 2552.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. **การวางแผนกลยุทธ์เป็นทีม**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- พิภพ อุดมอิทธิพงศ์. **เปิดประตูสู่การอภิบาลอินเทอร์เน็ต**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิเพื่ออินเทอร์เน็ตและวัฒนธรรมพลเมือง. 2558.
- พุทธทาสภิกขุ. **ธรรมสำหรับผู้สูงอายุ**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา, 2550.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. **สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2558**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด มหาชน, 2559.
- รัชิกา พงษ์ยุทธกร. “การตกเป็นเหยื่อการละเมิดทางทรัพย์สินของผู้สูงอายุจากบุคคลในครอบครัวหรือเครือข่าย”. **รายงานการวิจัย**. คณะรัฐศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2566.
- ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: นาน มีบุ๊ค, 2546.
- ลักขณา ทรัพย์สมบูรณ์. **พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2551.
- วริศ ขายสุวรรณ. พระมหาศิวกร ปัญาวชิโร และ กรนิษฐ์ ขายปา. “กาลามสูตร: หลักความเชื่อในยุคดิจิทัล.” **วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ**. ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565: 178-194.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. **การวางแผนกลยุทธ์ : ศิลปะการกำหนดแผนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2552.
- วันชัย มีชาติ. **การบริหารองค์การ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. “การใช้กิจกรรมการถอดบทเรียนตามหลักกาลามสูตรของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา”. **รายงานการวิจัย**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2565.
- วิทวัส สุขชีพ และจรัญ แสนราช. “การตระหนักรู้ถึงภัยคุกคามและอาชญากรรมไซเบอร์ของผู้ใช้งานระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา จังหวัดสุรินทร์”. **รายงานการวิจัย**. คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2566
- วีรพงษ์ บุญโญภาส และ สุพัตรา แผนวิจิต. **อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2557.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงอายุเล่ม 2**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553.
- ศักดิ์พันธ์ ต้นวิมลรัตน์. “ข้อเสนอแนวทางแผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยศิลปากรในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559”. **รายงานการวิจัย**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.
- ศุภฤกษ์ เวศยาสิรินทร์. “กลยุทธ์การบริหารองค์การด้วยการสื่อสารของผู้บริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้”. **รายงานการวิจัย**. บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2566.
- ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมประเทศไทย. **อาชญากรรมออนไลน์ ที่คนไทยมักตกเป็นเหยื่อ**. วันที่ค้นข้อมูล 9 กันยายน 2568. เข้าถึงได้จาก <https://www.antifakenewscenter.com>
- สกุณา ทิพย์รัตน์. “มาตรการป้องกันการถูกหลอกลวงให้ทำนิติกรรมในผู้สูงอายุ”. **รายงานการวิจัย**. คณะนิติศาสตร์: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2565.
- สมชาย พัทธเสน. **กลยุทธ์การบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในทศวรรษหน้า**. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2552.
- สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส . **สารานุกรมพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2539.
- สมรศรี แจ่มสุวรรณ. **การสัมมนาเชิงปฏิบัติการยุทธศาสตร์การบริหารงานแบบบูรณาการ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.strategymine.com/link/1_115_6.ppt [20 สิงหาคม 2568].
- สาวิตรี สุขศรี. **กฎหมายว่าด้วยอาชญากรรมคอมพิวเตอร์และอาชญากรรมไซเบอร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2563.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. **ระเบียบวิธีการวิจัยสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร : เพ็องฟูา ปรีณิตัง, 2546.
- สุดสงวน สุธีสร. **เหยื่ออาชญากรรม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2543.
- สุนทรี วรรณไพเราะ. “ยุทธศาสตร์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การ เป็นประชาคมอาเซียน”. **รายงานการวิจัย**. คณะครูศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2565.

- สุพจน์ ปรุ่งัญญะพฤกษ์. **ปัจจัยที่มีผลต่อการสอบสวนคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในกองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.
- สุรกุล เจนอบรม อ่างใน กนิษฐา ลีทรัพย์. “การตระหนักรู้ในตนเอง การมองโลกในแง่ดีความพึงพอใจในชีวิตและความผาสุกทางจิตวิญญาณของผู้สูงอายุในศูนย์บริการผู้สูงอายุดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร”. **รายงานการวิจัย**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2557.
- เสาวนีย์ ฤดี. “สุขภาวะองค์รวมแนวพุทธ: กรณีศึกษาผู้ป่วยโรคเบาหวานโรงพยาบาลราชวิถี”. **รายงานการวิจัย**. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2554.
- อัญชิษฐา หาญกิจรุ่ง. “กระบวนการพึ่งพาตนเองในการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุตามหลักพุทธจิตวิทยา”. **รายงานการวิจัย**. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2560.
- อัญมณี ภักดีมวชน และคมสัน รัตนะสิมากุล. “ปัจจัยที่ทำให้ผู้สูงอายุถูกหลอกล่อผ่านช่องทางการสื่อสารออนไลน์ เฟซบุ๊ก”. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานวิจัยแห่งชาติ, 2566.
- อาชญญา รัตนอุบล และคณะ. “การศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการ และรูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าสู่วัย ผู้สูงอายุของผู้ใหญ่วัยแรงงาน กรุงเทพมหานคร”. **รายงานวิจัย**. คณะครู ศาสตร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
- อุทัย สดสุข และคณะ. “โครงการศึกษาสถานการณ์ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน ความต้องการ และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ”. **รายงานวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ, 2552.
- อุทัยทิพย์ เจียวิวรรธน์กุล. **สถานการณ์ของวัยผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2558.
- อุรารัตน์ ไชยรังสี. “แนวทางการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครเชิงพุทธบูรณาการ”. **รายงานการวิจัย**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2566.
- เอกพล จันทรสถิตพร. “การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร”. **รายงานการวิจัย**. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.
- เอมอร จารุงรังสี. **แนวคิดและทฤษฎีพัฒนาการวัยผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2558.

ภาษาอังกฤษ

- Adams. T. Benzer. J. & Steinhardt. M. “The conceptualization and measurement of perceived wellness: Integrating balance across and within dimensions”. **American Journal of Health Promotion**. Vol. 11 No. 3 1997: 208-218.
- Bateman. T.S. & Snell. S.A. **Management: Leading and Collaborating in a Competitive World**. 11th ed. Burr Ridge IL: McGraw-Hill Higher Education. Inc. forthcoming. 2007.
- Best. J.W. **Research in Education**. Boston. M.A. : Allyn and Bacon. 1993.
- Bikas. C. Sanyal. **Income Generation Activities. A Lecture in UNESCO Sub-regional Symposium on University Management Reform**. New York: Bangladesh. 1999.
- Bloom BS. **Hand book on formative and summative evaluation of student learning**. New York: Graw-Hill Book Company; 1971.
- Certo. Samuel C. and Peter. J. Paul. **Strategic management : Concept and applications**. New York: McGraw-Hill. 1991.
- David. F. R. **Strategic Management**. New Jersey: Pearson Prentice – Hall. 1997.
- David. R. Fred. **Strategic Management : Concept and Cases**. 10th ed. New Jersey: Pearson Prentice Hall. 2007.
- Dess. Gregory G. and Miller. Alex. **Strategic Management**. New York: McGraw-Hill. 1993.
- Foster. D. R. “Can the general theory of crime account for computer offenders: Testing low self-control as a predictor of computer crime offending”. **Unpublished master thesis**. University of Maryland. College Park. 2004.
- Glickman. C. D. Gordon. S. P. & Ross-Gordon. J. M. **Supervision and Instructional: A Developmental Approach**. 8th ed. Boston: Allyn&Bacon. 2010.
- Goodstein Leonard. D. Noaln Timothy M. and Pfeiffer J. William. **Applied Strategic Planning : How to Develop a Plan that Replay Works**. California: P Feiffer Company. 1993.
- Greenley. G. L. **Strategic Management**. London: Prentice-Hall. 1989.
- Halder. D. & Jaishankar. K. **Cyber Crime and the Victimization of Women: Laws. Rights and Regulations**. Hershey. Pa : Information Science Reference. 2012.
- Harrison. Jeffery S. Caron S. St. John. **Foundation in Strategic Management**. Minnesota: Thomson South Wewstern. 2008.
- Hitt. Ireland and Hoskisson. **Concepts and Cases Strategic Management: Competitiveness and Globalization**. 3th Edition. Minnesota: West Publishing. 2001.

Policy Recommendations

Na Pa: A Livable City with Transparent Governance,
Environmental Stewardship, Comprehensive
Public Infrastructure, Economic Leadership,
and a High Quality of Life for All

Chon Buri Buddhist College

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

32/22 Moo 2, Na Pa Sub-district

Mueang Chon Buri District, Chon Buri Province

Fundamental Research Funding for Fiscal Year 2026

Supported by the Thailand Science Research and Innovation Fund